

Reggeli Ujság

Noviszád, 1939 július 4.

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 182. szám

A francia-angol biztosítékok önműködően életbelépnek, ha Danzigban erőszakos államcsinyre kerülne sor

Anglia minden erejével eleget tesz vállalt kötelességeinek -- mondotta Chamberlain

Londonból jelentik: A Daily Telegraph azt írja, hogy Hitler már nem gondol arra, hogy Danzignak a német birodalomhoz való csatolását akár kívülről, akár belülről végrehajtsa, hanem az a szándéka, hogy Danzig valamennyi polgárát egyszerűen a német birodalom polgárává teszi. Hitler ezzel eleget tenne a danzigiaknak tett ígéretének és Danzig szabad város jogilag továbbra is a birodalomon kívül maradhatna.

Rómából jelentik: Az olasz lapok foglalkoznak a »Danziger Vorposten« szombat reggeli vezércikkével és megállapítják, hogy Danzig szombat reggel óta tulajdonképpen Németországhoz tartozik. Az olasz sajtó szerint az önműködő életbelépés jog alapján többé senki sem szólhat bele Németország és Danzig viszonyába, amely immár Németország beügye. A Popolo d'Italia szerint sem Párisnak, sem Londonnak nincs joga beleszólni és legkevésbé háborus oknak tekinteni Danzig népének elhatározását.

ÁLLAMCSINY ESETÉN A BIZTOSÍTÉKOK ÖNMŰKÖDŐEN ÉLETBELEPNEK

Párisból jelentik: A Danziggal kapcsolatos izgalom hétfőre sem ült el, annak ellenére, hogy most már kétségtelenné vált, hogy alaptalanok voltak a küszöbönálló danzig államcsinyről szóló híresztelések. A francia lapok hangja általában fenyegető és a fenyegetés Németország címére szól. A Petit Parisien szerint danzig erőszakos államcsiny esetén a francia-angol biztosítékok önműködően életbelépnek. A lap megállapítja, hogy nincs kétség Franciaország és Anglia ama szilárd elkötelezettségéről, hogy teljesítik Lengyelország irányában vállalt kötelezettségeiket.

MILLIÁRDOS VESZTESÉGEK A LONDONI ÉS NEWYORKI TŐZSDÉN

Rómából jelentik: Az olasz lapok szerint a múlt hét végén a londoni és newyorki tőzsdén sok milliárd uszott el. Azok az angol és amerikai vállalatok, amelyek érdekeltek a danzig, tiencsini és moszkvai problémákban, olyan óriási veszteségeket szenvedtek, hogy sok vállalatnak teljes összeomlásától lehet tartani.

KANADA MEGERŐSÍTI PARTVÉDELME

Ottavából jelentik: A kanadai

kormány megkezdte a Csendes-óceán partjai mentén a légháritó ütegek elhelyezését. A partvidék eddig nem voltak ilyen módon megerősítve.

A NÉMET VEZÉRKAR FŐNÖKE HAZAUTAZOTT

Helsinkiből jelentik: Halder tábornok, a német vezérkar főnöke, finnországi körútja után vasárnap visszaérkezett Helsinkibe. Vasárnap este a helsinkij német követ estebédet adott tiszteletére. Halder tábornok hétfőn reggel visszarepült Berlinbe.

AMERIKA FEGYVERKEZÉSE

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök aláírta a hadügyi költségvetésnek repülőgépvásárlások céljaira 293 millió dollárra történő felemeléséről szóló törvényt. Ezzel a fegyverkezési kiadások összege 1783 millióra emelkedik. Az Egyesült Államok légi hadereje 1941 július elsejére 5500 repülőgép lesz.

SZLOVÁKIA NEM KÉR FRANCIA VAGY ANGOL VÉDELME

Berlinből jelentik: A kaiserslauterni ünnepeken szlovák részről Tuka helyettes miniszterelnök és Murgas, a Hlinka-gárda parancsnoka vett részt. Tuka beszédében a szlovák nép üdvözlését tolmácsolta. Kijelentette, hogy a szlovák népnek Németország irányában táplált őszinte barátsága nem alapszik kényszerűségen. Murgas hangoztatta, hogy a szlovákok ma szabadon élnek kicsiny, de biztosított államban. Mi, szlovákok, a német birodalom védelmére alatt igen jól érezzük magunkat — mondotta — és a francia vagy angol védelem kérdése nem érdekel bennünket.

CHAMBERLAIN RÁDIÓBESZÉDE

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök vasárnap este rádióbeszédet mondott, amelyben többek között ezeket jelentette ki:

Kritikus és veszedelmes időket élünk. Amj bennünket illet, mi békeszerető nép vagyunk, akik nem akarunk összeütközést senkivel. De senki se legyen tévedésben az iránt, hogy mi nem állunk készen, hogy szükség esetén minden erőnkkel ellenálljunk az ellenünk vagy azok ellen irányuló támadásnak, akiknek függetlenségét megvédelmezzük magunkra vállaltuk.

Chamberlain ezután felemlítette, hogy rövid idő alatt 1,250.000 ember jelentkezett Angliában a nemzetvédelmi szolgálatra. Ezután

felolvasta György király üzenetét, amely a következőket mondja: A királyné és én nagy megelégedést éreztünk, amikor ma délután láttuk a férfiak és nők felvonulását, akiket az a kívánság hat át, hogy erejüket a haza szolgálatába állítsák. Megállapítottuk, hogy az egész nemzet kész áldozatok árán is minden veszedelemmel szembeállítani. Meg vagyok győződve, hogy az önkéntesek, ugy a férfiak, mint a nők tudatában vannak annak a segítségnek, amelyet az országnak nyújtanak a haza biztonságának megvédése érdekében.

Házkutatás a szlovákiai magyar párt székházában

Több helyiséget lepecsételtek

Pozsonyból jelentik: Szombaton délben detektívek jelentek meg az egyesült magyar párt pozsonyi székházában és a párt helyi szervezetében házkutatást tartottak. A helyi szervezet helyiségének átkutatása után a párt országos szervezetének helyiségeit is át akarták vizsgálni. Eszterházy János, a párt vezére azonban engedély felmutatását kérte a hatóságoktól. A detektívek erre eltávoztak, de néhány óra múlva visszatértek a hatósági engedéllyel. Folytatták a házkutatást és a késő délutáni órákban több helyiséget, köztük a szervezési osztályt,

lepecsételtek. A házkutatással kapcsolatban három személyt előállítottak, majd kétórás kihallgatás után elbocsátották őket. Állítólag egy röpíratot kerestek.

Eszterházy János a házkutatással kapcsolatban a következő kijelentést tette:

— A dolognak nem tulajdonított jelentőséget. Így legalább meggyőződhetek a hatóságok, hogy a legteljesebb rend van pártunkban. Olyan természetű dolgokról van szó, amelyek minden politikai párt életében előfordulhatnak.

Angolelleses tüntetések Északkinában

A kínaiak Vencaunál megakadályozták a japánok paritszállását

Tiencsini jelentés szerint a tiencsini japán konzul, továbbá a tiencsini helyi hatóságok képviselője és az ottani angol konzul egy angol torpedórombolón Yokohamába érkezett. Tiencsiben bizottság alakult, amely a kínai angolelleses mozgalom megszervezését irányítja.

A kvantungi japán hadsereg főparancsnoksága közli, hogy az egyesült japán-mandzsú erők vasárnap megtámadták azokat a külsőmongoliai csapatokat, amelyek a Buir-tó környékén álltatták a határt.

A Central News kínai sajtóügynökség közlése szerint Vencau kör-

nyékén a kínaiak két izben meggyőzték a japán csapatok paritszállását. A japánok hadműveletét két hadihajó támogatta.

A kínai pénzügyminisztérium jelentése szerint Kinában megtiltották 234, nem feltétlenül szükséges árucikk behozatalát, hogy fenn tudják tartani a kínai dollár árfolyamát és lehetővé tegyék az elsőrendű közszükségleti cikkek behozatalát.

Északkinában angolelleses tüntetések voltak. A japán sajtó július 5-ére nagy angolelleses tüntetést jelez Tokióba.

Reggeli levél

Az új magyar parlament

Nem tudás, ha azt állítja valaki, hogy 1867, tehát a kiegyezés éve óta, alig volt képviselőválasztás Magyarországon, amely annyi izgalmat váltott ki és amely elé akkora várakozással tekintett volna a magyar közvélemény, mint a legutóbb lezajlott választási harc. Ennek a nagy izgalmúnak és várakozásnak különösen két oka volt. Az egyik: hogy ebből a választásból került ki az első titkosan választott parlament, — a másik: hogy a választás olyan időben ment végbe, amikor ugyiszólván az egész világon villámokkal terhes a levegő, ami természetesen az egyes emberre is kihat, és nem lehet tudni, melyik pillanatban robbanhat ki a nagy veszedelem, vagy — és ez éppen a csodálatos jellemző erre a mai korra — út ki a nagy és várvárt — béke, a pax humana Csak ha tisztán látjuk ezt a két végletet, csak akkor érthetjük és értékelhetjük a magyarországi választás eredményét, amely csalhatatlanul jelöli meg azt az utat, amelyen a magyar politikának az eljövendő években járnia kell.

Voltak sokan és még ma is, — a választás után — vannak sokan, akik azt tartották, hogy a titkos választójognak Magyarországon való bevezetése a sötétbeugrás veszedelmével jár. Ezek a nyilván jóhiszemű aggodalmaskodók a mai pattanásig feszült és az emberek tisztánlátását erősen befolyásoló időket — némi joggal — nem tartották alkalmasnak arra az erőpróbára, amelyet egy új választói rendszer bevezetése a jelöltekre, de elsősorban a választó tömegre jelent. De elfelejtkeztek arról, hogy éppen ilyen időben nem lehet és nem szabad elzárkózni a »korszellem« elől, amely a multon és eleink sirján át dübörögve rohan előre és elsöpri azt, aki utjába áll. Sokkal nagyobb kockázattal járt volna, elzárkózni a feltörekvő és érvényesülést kereső erők elől, mint engedelmesskedni az új idő új parancsának. Hogy ez így van, bizonyítja a választás eredménye, amely megmutatta, hogy a magyar nép józansága, politikai érettsége és csalhatatlan ösztöne fényesen kiállotta a titkos választás tűzpróbáját. Munkaképes parlament ül együtt, amely elég erősnek és elég fegyelmezettnek ígérkezik arra, hogy hiánytalanul érvényesítse és győzelemre segítse a Teleki-kormány programját: a jobboldali, keresztény, nemzeti, építő, népi politikát.

Hosszu politikai újságírói pályámon sok parlament születését és halálát láttam. De nem emlékszem egyetlen választásra sem, amely olyan elsőprő többséget hozott volna a kormányoknak, mint ez a mostani. Pedig akkoriban nyíltan szavaztak és hogy ez a gyakorlatban mit jelentett, azt ugyebár nem kell itt részleteznem? A visszacsatolt terület most behívott harminchat képviselőjével együtt a mai magyar képviselőháznak 301 tagja van. Ennek a számnak alig egynegyedét teszi az ellenzék, amelynek legerősebb pártja az ötven tagu nyilascsoport. Az ugynevezett liberális pártok ugy-

„LIMÁN“ SZANATORIUM

Mindennemű operációk és kezelések. Szakorvosi felügyelet. Szülések szakszerű levezetése leszállított díjak mellett. **Noviszád, Sztraszilorvszka u. 7. Telefon 27-05**

A Duna hullámai között eltűnt egy noviszádi kereskedősegéd

A gimnázium egyik legjobb tanulója a strandon előrt a gerincét

Vasárnap fullasztó forróság volt mindenfelé és az emberek nagy része a fürdésben keresett menedéket. A Duna noviszádi szakasza megtelt fürdőzőkkel és — mint ilyenkor történni szokott — több fürdőszerecsétlenség fordult elő. A legsúlyosabb szerencsétlenség a vasuti hidnál történt. Bratec Stefan szlovén származású 24 éves noviszádi kereskedősegéd több barátjával együtt vízbe ment. Bratec valószínűleg szivgörcsöt kapott, hirtelen elmerült és többé nem került elő. A másik, szintén borzalmas szerencsétlenség a strandon történt. Medákovics Bogdán 16 éves fiú, a noviszádi fiugimnázium egyik legjobb tanulója, egy városi kéményseprő fia, vasárnap délelőtt kiment

a strandra és több barátjával együtt fejest ugrott a vízbe. Medákovics olyan helyre ment, ahol a víz nem volt elég mély.

A korlátról fejest ugrott a vízbe és a következő pillanatban velőtrázó sikoltás tört fel a vízből.

A körülötte lévő odasiettek és Medákovicsot eszméletlenül huzzák ki a vízből. Az elősiető orvos megállapította, hogy gerincétörést szenvedett. Beszállították a kórházba, állapot súlyos.

A harmadik szerencsétlenség szenvedő hőse Trautner János goszpyincei születésű 15 éves inas, aki szintén rossz helyen ugrott be a vízbe és lábát törte. Őt is kórházba szállították.

A hármás egyezmény megszövegezése nagy nehézségekbe ütközik - írja az angol sajtó

Londonból jelentik: Vasárnap este megérkezett Londonba Sir William Seeds moszkvai angol nagykövet legújabb jelentése a Moszkvában folyó tanácskozásokról. A jelentéssel a kabinet külügyi bizottsága hétfőn foglalkozott. Londonban úgy tudják, hogy Molotov és a nagykövetek legutóbbi találkozása során már nagy haladást értek el. Ennek bizonyosságául Londonban az orosz sajtó valamivel melegebb hangjára hivatkoznak. A Times moszkvai értesülése szerint a hármás egyezmény közvetlen megkötése nem várható, mert az egyezmény megszövegezése még nagy nehézségekbe ütközik.

Az alkoholisták családjának törvénnyel való megvédését

és a szeszes italok adójának emelését kérte a józan ifjuság szarajevói kongresszusa

A józan ifjusági egyesületek országos szövetsége vasárnap tartotta évi kongresszusát Szarajevóban. A kongresszust dr. Markovics Ede nyitotta meg, a Prizad vezérigazgatója. Beszédében kiemelte az alkohol elleni küzdelem fontosságát és hangoztatta, hogy szükséges az ország népei közötti megegyezés.

Több beszéd hangzott el a szeszes italok káros hatásáról, majd határozatot fogadtak el. A határozatban azt kívánják, hogy a jövőben az eddiginél jóval nagyobb propagandát kell kifejteni a szeszes italok fogyasztása ellen. Szükségesnek tartják olyan intézetek felállítását,

szólván teljesen megsemmisültek és a magyar parlamentben ma az a groteszk helyzet van, hogy a legszélsőbb-jobboldali az ülésterem legszélsőbb-baloldalára került, oda, ahonnan a háboru előtt a függetlenség és negyvennyolcas, a háboru után pedig a talaját mindjobban vesztő liberális pártok képviselői és szocialisták bírálták és támadták a mindenkor kormányt. A véletlennek ebben a különös és kiszámíthatatlan játékában mintha valamelyes célzottság is közrejátszanék: a nyilas program tudvalevően sok rokonságot tart a legszélsőbb baloldali ideológiával.

Az új képviselőház eddigi munkája azonban megerősíteni látszik azoknak

a felfogását, akik azt vallják, hogy a budapesti parlament mai összetételében sikerrel elvégzi azt a nemzetmentő és nemzetsenntartó feladatot, amelynek elvégzésére a választók szavazatától mandátumot kapott. Teleki Pál gróf miniszterelnököt politikai céljainak elérésében az ellenzék — elsősorban talán a nyilasok pártja — legfeljebb olykor-olykor megzavarhatja, de a népi, keresztény és az ország teljes függetlenségét szolgáló programjának keresztülvitelében meg nem állíthatja. És ebben a tényben leljük a magyarizációt annak a bizalomnak, amely Telekivel szemben a választás alatt és a parlament összeülése óta megnyilvánult.

amelyek a szenvedélyes iszákosokat gyógyítják. Az alkoholisták családját törvényes intézkedésekkel védjük meg úgy az alkoholistákkal szemben, mint az általános elzűllés ellen.

Kérik az illetékeseket, hogy a gyümölcs és valamennyi alkoholmentes ital fogyasztási adóját szüntessék meg, ezzel szemben az alkoholos italok adóját emeljék úgy, hogy ezzel is csökkentsék ezeknek az italoknak a fogyasztását.

A határozatot eljuttatták az illetékesekhez.

Pálffy Fidél és Kerekes Béla utódai a magyar parlamentben

Budapestről jelentik: A Virradat jelentése szerint a mandátumától megfosztott Pálffy Fidél gróf és Kerekes Béla nyilas képviselők helyébe Bodor Márton, illetve Gosztonyi Sándor nyilaskeresztes képviselőket hívják be.

A Times Szlovákia helyzetéről

Londonból jelentik: A Times hétfői számában feltűnésteltő cikket közöl Szlovákiáról. A lap szerint Szlovákia a teljes felbomlás tüneteit mutatja és ennek a felbomlásnak hamarosan államjogi változások lehetnek a következményei.

Zog Svédországban akar letelepedni

Zog volt albán király, aki jelenleg Bukarestben tartózkodik, kijelentette, hogy Bukarestből rövid tartózkodásra Párisba utazik, majd véglegesen Svédországban készül letelepedni.

AMERIKÁBA ÉRKEZETT A »YANKEE CLIPER«

Port Washingtonból jelentik: A »Yanke Cliper« amerikai utasszállító repülőgép vasárnap éjjel 0 óra 6 perckor Port Washingtonba érkezett. A repülőgépnek ez az első északatlanti útja Európából Amerikába.

Palesztinai statisztika

Jeruzsálemből jelentik: Ez év január 1-től július 1-ig az angol hadbíróóság 211 tárgyalást tartott, amelyen 59 személyt halálra ítélték. Ez időben tizennégy arabot végeztek ki.

Az év első négy hónapjában Palesztinába 11.000 személy költözött, akik közül 10.745 volt a zsidó, a többi arab.

A VOLT ALBÁN KIRÁLY ELUTAZOTT KONSTANTINÁPOLYBÓL

Konstantinápolyból jelentik: Zog volt albán király, feleségével, fiával és kísérete tagjaival szombaton egy román hajón elindult Konstantinápolyból, ahonnan Angliá felé folytatja útját.

A háboru vagy béke Danzigtól függ

**Anglia és Franciaország nyomban Lengyelország segítségére
siet, ha kísérlet történik Danzig bekebelezésére ~ Danzig
vissza akar térni a Birodalomba ~ mondja Forster danzigi
körzetvezető**

Vasárnap rendkívül élénk diplomáciai tevékenység folyt London, Páris és Varsó között. Lord Halifax majdnem az egész vasárnapot a külügyi hivatalban töltötte, ahol a legújabb kábeljelentéseket tanulmányozta. Northon varsói angol ügyvivő felkereste Beck külügyminisztert, aki ezenkívül hosszabb telefonbeszélgetést folytatott Racinszki londoni lengyel követelivel is.

NEMCSAK DANZIGRÓL VAN SZÓ

Londonból jelenti az Avala: A Times hétfői vezércikkében többek között ezeket írja:

— Halifax külügyminiszter beszéde történelmi jelentőségű. A háboru óta egyetlen angol államférfi beszéde sem talált az angol sajtóban ilyen osztatlan helyeslésre. Ez azt mutatja, hogy az angol nemzet egyhangúlag magáévá teszi az angol kormány álláspontját és kész minden áldozatra, amelyet a kormány a nemzettől követelhet.

A cikk a továbbiakban rámutat arra, hogy a mostani helyzetben nemcsak Danzigról, hanem Lengyelország és más európai államok függetlenségéről van szó. Most valamennyi érdekelt állam világosan tudja, hogy áll a dolog. Világosan látják azt is, hogy nem kerül sor összetűzésre, ha a tulsó oldalról nem történik kihívás. Ha azonban erre sor kerülne, az angol nemzet — mint mindenki tudja — egy emberként száll szembe az erőszak és az egyeduralom politikájával.

CHAMBERLAIN: ERŐSZAK ELLEN ERŐSZAKOT

Londonból jelentik: Az észak-cornwalli időközi választás alkalmából Chamberlain miniszterelnök a kormánypárti jelölthöz üzenetet intézett, amely többek között ezeket mondja:

— Az angol kormány mindig hangsúlyozta azt a kívánságát, hogy a nemzetközi ellentéteket tárgyalások útján rendezzék, de ugyanilyen világosan kijelentette azt is, hogy a leghatározottabban szembezáll minden erőszakos megoldásra irányuló kísérlettel és szükség esetén az erőszakra erőszakkal válaszol. E politika megvalósíthatása érdekében véderőket olyan gyorsan és olyan mértékben fejlesztettük, amely béke idején példátlan, anélkül azonban, hogy a népre elviselhetetlen adóterheket róttunk volna.

Londonból jelentik: Az angol sajtó egyhangú megállapítása szerint Chamberlain miniszterelnök vasárnap esti rádiószózata nem hagyhat többé kétséget Anglia szándékainak komolysága tekintetében. A Times diplomáciai levelezője szerint

Beck külügyminiszter a hétvégi szünet alatt közölte az angol kormánnyal, hogy Lengyelország nem engedje magát kihívások általi meggondolatlan tettekre ragadtatni, de ha kísérletet tennének arra, hogy Danzigot a német Birodalomba bekebelezzék, akkor a lengyelek ellenállnának a függetlenségüket fenyegető eme veszedelemnek. A Times diplomáciai levelezője arról is tud, hogy Beck külügyminiszter erre az esetre biztosították Anglia és Franciaország haladéktalan segítségéről. London és Páris Danzig helyzetének erőszakos megváltoztatását Lengyelország függetlenségét fenyegető veszedelemnek tekintené.

Páris és London teljesíti vállalt kötelezettségeit

Párisból jelenti az Avala: A Temps Bonnet külügyminiszter és Welczek gróf német nagykövet találkozásáról azt írja, hogy a francia kormány felhasználta a kedvező alkalmat, hogy rendes diplomáciai úton közölje a birodalmi kormánnyal, hogy Franciaország éppugy, mint Nagybritannia, szilárdan el van határozva, hogy teljesíti a nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettségeit. A lap szerint ez a közlés rendkívül jelentős a nemzetközi helyzet további alakulása szempontjából, mert megfelel a múlt év decemberében a'áirt francia-német nyilatkozat szellemének, amely szerint a francia és a német kormány eszmecserét folytat, ha a nemzetközi helyzet komolysága így kívánja. A cikk a továbbiakban azt mondja, hogy a német nagykövetnekett közlés a béke ügyét szolgálja és nem tekinthető sem vádnak, sem pedig közvetett vagy közvetlen fenyegetésnek. Célja csupán az, hogy elhárítson minden gyanút és rámutasson a tényleges helyzetre.

Forster: vissza akarunk térni a Birodalomba

Danzigból jelenti az Avala: Tigerhof danzigi városban a nemzeti szocialista párt helyi értekezletén Forster kerületi vezető beszédet mondott. A bekerítő hatalmak — mondotta — ma harcolni akarnak a népek önrendelkezési joga ellen, amelyet ők hirdettek először és harcolni akarnak azért, hogy ne győzzön a jog az igazságtalanság felett. Készek Danzigot inkább Lengyelországnak átengedni, semhogy eleget tegyenek a danzigi lakosság kívánságának, amely a Birodalomba való visszatérést követeli. Mi danzigiak — mondotta Forster a jelenlévők viharos helyeslése közben — vissza akarunk térni a Birodalomba és vissza is fogunk térni. Számunkra becselebb a Vezér egyetlen szava, mint a többiek minden háborus szóvirága és hazugsága. Soha semmiféle lengyel fenyegetéstől nem ijedünk meg. Ha a Vezér szabadságot hoz Danzignak, Danzig lakossága egy emberként csatlakozik Németországhoz és kész minden áldozatra, amelyet tőle a Vezér követel.

„Danzig visszatérése elhatározott dolog”

Danzigból jelentik: A Danziger Vorposten azt írja, hogy a nyugati hatalmak egész bekerítési politikájukat most a danzigi nevezőre hozták. A német szándékokat — írja a lap — ismételtelen oly világosan és félreérthetetlenül hangsúlyozták, hogy azokat mindenkinek ismernie kell. Danzig visszatérése elhatározott dolog. A visszatérés időpontját a Vezér állapítja meg.

A HÁBORU VAGY BÉKE DANZIGTÓL FÜGG

Párisból jelenti az Avala: A Figaro szerint Danzig szabad város alkotmánya értelmében a közígazgatás a danzigi szenátus feladata, míg a szabad város külügyeit a lengyel kormány intézi. Tudnunk kell — írja a lap —, hogy az európai béke vagy háboru talán Danzig polgárainak magatartásától függ.

Egyébként a francia sajtó nem tart Danzig elleni közvetlen támadástól. A Populaire azt írja, hogy miután sem szombaton, sem vasárnap semmi jóvátehetően do-

log nem történt, a közvélemény bizonyos mértékben megnyugodott és derűsenlátással itéli meg a helyzetet.

VARSO JEGYZÉKE DANZIGHOZ

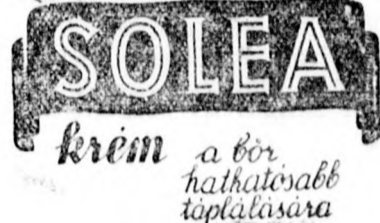
Varsóból jelenti az Avala: A lengyel kormány a hét végét a danzi helyzet tanulmányozásának szentelte. Rydz-Smigly tábornagy és Beck külügyminiszter fogadták Lengyelország danzigi követét, aki különleges felhatalmazásokkal és új utasításokkal tért vissza Danzigba.

Varsói diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a lengyel jegy-

VEDELMEZ A NAPSUGÁRRAL

szemben az Ön bőre is követel. A nap kifárasztja! A Solea Creme ezzel szemben óv, táplál, hűsít és simít.

zékét e hét elején adják át a danzigi szenátusnak. A jegyzék tartalma még nem ismeretes, de a lengyel kormány valószínűen emlékeztetni fog arra, hogy Danzig szabad város alkotmánya tiltja a város militarizálását és ezzel kapcsolatban hivatalos magyarázatot követel majd a danzigi szenátustól a legutóbbi, katonai jellegű intézkedésekről.

HITLER NEM TALÁLKOZOTT MUSSOLINIVAL

Rómából jelenti az Avala: Az olasz állami rádió megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint Hitler és Mussolini legutóbb találkoztak az olasz-német határon.

SIMON: AZ ANGOL NÉP EGYSÉGES

Londonból jelentik: Sir John Simon kincstári kancellár Sheffieldben mondott beszédében foglalkozott a nemzetközi helyzettel és többek között ezeket jelentette ki:

— Lord Halifax külügyminiszter csütörtökön nemcsak az angol kormány, hanem az angol nép, az angol birodalom, sőt a világ jelentékeny része nevében beszélt. Nyilatkozata, amely gondosan került mindennemű kihívást, világos és határozott volt. Anglia álláspontja tekintetében többé nem lehet kétség. Az angol nemzet a nagy kérdésekben sohasem volt egységesebb, mint ma. Céljainkat és szándékainkat mindenki megértheti. Célunk: a béke ügyének szolgálni, mert a világ egyetlen országa sem kívánja őszintebben a békét, mint mi, azonban Anglia el van határozva arra is, hogy szükség esetén a legsúlyosabb áldozatoktól sem riad vissza a világbéke alapjainak fenntartása és a béke ujjaépítése érdekében.

— Vannak nagy és hatalmas államok, amelyek politikája azon a feltevésen alapszik, hogy a demokráciák természetesen gyengék és ennek következtében súlyos megpróbáltatásoknak néznek elébe. Be kell bizonyítanunk, hogy ez az állítás, amennyiben az angol népre vonatkozik, nem állja meg a helyét és az egyéni szabadságon alapuló angol alkotmány olyan mértékben egyesíti magában az erőt, egységet, céltudatosságot és bajtársaias szellemet, aminő más kormányformák mellett alig található meg. Ezt az igazságot a ránk váró súlyos időkben az egész világ előtt bebizonyítják.

AZ ANGOL OROSZLÁN HANGJA

Párisból jelentik: A francia lapok Halifax legutóbbi beszédét a tekintélyállamokhoz intézett nagy horderejű figyelmeztetésnek tekintik és megállapítják, hogy »az angol oroszlan hatalmas ordítása megrázta a világ közvéleményét.« Párisban általános az a nézet, hogy Halifax erélyes fellépése hozzájárult a békearcvonal megszilárdításához.

A francia sajtó sajnálattal állapítja meg, hogy Anglia ismételt figyelmeztetése nem talált megértésre a tekintélyállamoknál. A Paris Soir a berlini sajtó állásfoglalásával kapcsolatban azt írja, hogy Németországgal napról-napra nehezebb az eszmecsereket folytatni felvenni. Lord Halifax megkísérelte annak a bűvös körnek áttörését, amely Hitler kancellárt körülveszi.

A Journal des Débats helyesli Halifax erélyes fellépését, de azon a nézeten van, hogy London újabb intelme ma már nem elegendő. Angliának, Franciaországnak és Lengyelországnak közös nyilatkozatban Németország tudomására kellene hoznia, hogy milyen következményekkel járna a Danzig ellen irányuló kísérlet.

A Temps szerint most senki sem veheti szemére Angliának — mint 1914-ben —, hogy későn foglalt állást. Olasz és német részről azonban továbbra is teljes megnemértést tanúsítanak a demokráta hatalmak magatartásával szemben és úgy tesznek, mint ha nem hinnének abban, hogy Nagybritannia szükség esetén olyan összetűzésekre is beavatkozik, amelyek nem érintik közvetlenül az angol érdekeket. Semmi kétség sem lehet az iránt, hogy Nagybritannia és Franciaország szükség esetén Európa bármely részén teljes erejükkel szembeállnának az újabb erőszakos kezdeményezéssel. A tekintélyállamok vádoló hadjárata végeredményében a nemzetközi légkör megmérgezésére és a szó igazi értelmében vett háborús pszichózis felidézésére vezet, — írja a lap. A cikk annak a reményének ad kifejezést, hogy a német sajtó elutasító magatartása ellenére is a Rajnán túl vannak »józan« elemek, akik megértik, hogy az igazságos és méltányos alapon való tárgyalások megindulása most már csak Németországon múlik.

Churchill belép az angol kormányba

Londonból jelentik: A Yorkshire Post a napokban azt követelte, hogy az angol kormányt egészítsék ki olyan férfiakkal, akiknek neve az egész világon arról ismert, hogy sohasem osztották Ribbentrop és mások vágyálmait. Most a szabadelvű Star azt írja, hogy Chamberlain rövidesen felszólítja Churchillt, hogy lépjen be a kormányba. A konzervatív párt egyértelműen a kormány megerősödésének tekintené. A lap úgy tudja, hogy Churchill valószínűen a haditengerészeti tárcát kapná, majd hozzáteszi, hogy lord Halifax a kormány átalakítása esetén lemondana és utódául Edent ajánlana.

GAMELIN DALADIERNÉL

Párisból jelentik: Gamelin tábornok, a francia vezérkar főnöke, aki alpesi szemleutjáról visszatért Párisba, vasárnap délelőtt kihallgatáson jelent meg Daladier miniszterelnöknel, akivel több, mint egy óra hosszat tanácskozott. Bonnet külügyminiszter ugyanebben az időben Corbin londoni francia nagykövetet fogadta.

HESS SZEMLEUTJA

Hess Rudolf, Hitler helyettese, vasárnap a nyugatnémetországi Mann-

heim városban hosszabb beszédet mondott. Ezután Kaiserslauternbe utazott, majd a nyugati erődövet kereste fel és megtekintette a francia határ mentén emelt legújabb nagy német védővonalat.

AZ OLASZ—NÉMET BARÁTSÁG ÜNNEPLÉSE

Münchenből jelentik: A nemzeti szocialista párt vasárnap disztribúciót rendezett annak az 500 olasz front-harcosnak a tiszteletére, akik tanulmányuton voltak Németországba. Az ebéden elhangzott felköszöntőkben az olasz és német nép barátságát dicsőítették.

MUNKÁBAN A FRANCIA DIPLOMÁCIA

Párisból jelentik: Bonnet külügyminiszter az egész vasárnapot hivatalában töltötte. Bár a francia közvélemény valószínűnek tartja, hogy Danzig ügyében a közeljövőben fenyegetnek válságos események, mégis a szorosan együttműködő francia—angol diplomácia minden rendelkezésére álló eszközzel igyekszik meggyőzni Németországot arról, hogy a két nagyhatalom adott esetben valóban habozás nélkül fegyvert fogna Lengyelország érdekében.

Nagybritannia összes erőit latbavetné...

Párisból jelentik: A hétfői lapok helyeslően írják Chamberlain miniszterelnök vasárnapi beszédéről. A Petit Parisien így ír: Németországnak tudnia kell, hogy Nagybritannia összes erőit a mérleg serpenyőjébe vetné, ha Lengyelország létérdekeit veszély fenyegetné. A Jour valószínűnek tartja, hogy a francia—angol diplomácia újabb lépésekkel fogja alátámasztani a Párisban és Londonban legutóbb elhangzott nyilatkozatokat. A varsói kormány a közelmúltban újabb határozott ígéreteket kapott Páristól és Londontól arra nézve, hogy a két nagyhatalom szükség esetén azonnal és minden erejével Lengyelország segítségére siet.

Ujabb francia fegyverkezési hitelek

Párisból jelentik: A minisztertanácsban Daladier miniszterelnök tájékoztatta a kormány tagjait a nemzetközi helyzetről, amelyet nagyon komolyan tart. Épp ezért szükségesnek mondotta újabb hadügyi hitelek megszavazását. Ez az intézkedés alkalmas arra, hogy a külföld többé ne tápláljon kételyeket az iránt, hogy Franciaország el van határozva, hogy teljesíti szerződéses kötelezettségeit.

A minisztertanács ezután 4.4 milliárd hadihitelt szavazott meg, ami voltaképp az április 21-i minisztertanácsban megszavazott 15 milliárdos fegyverkezési hitel egy része.

Bonnet külügyminiszter hosszabb beszédben ismertette a német—lengyel viszonyt, a danzigi helyzetet és a moszkvai tárgyalásokat. A danzigi kérdéssel Bonnet nagy tartózkodással nyilatkozott. Nyomban a minisztertanács után Bonnet Lukaszewicz lengyel nagykövetet fogadta,

A Petit Journal szerint francia és angol körökben úgy vélik, hogy a helyzet továbbra is igen komoly. Páris és London megtett minden szükséges intézkedést. Francia részről minden eshetőségre számítanak és minden részletkérdést áttekintettek, amint azt Bonnet külügyminiszternek a londoni francia nagykövettel történt megbeszélése is bizonyítja.

Mint az Avala Varsóból jelenti, a lengyel lapok meglepéssel állapítják meg a francia sajtó teljes összhangját a danzigi kérdés tekintetében és bő kivonatokban ismertetik a francia lapok cikkeit.

A FRANCIA KÉPVISELŐK GÁZÁLARCOT KAPTAK

Párisból jelentik: A francia kamarában a képviselők között kiosztották a gázálarcokat. Páris lakosságának legnagyobb részét már régebben ellátták gázálarcokkal. A francia lapok szerint a kamara folyosói a gázálarcok kiosztása alkalmából szokatlan látványt nyújtottak. Számos képviselő egyáltalán nem akarta letenni a gázálarcot, sőt egyesek gázálarcot akartak bemeni az ülésterembe, ebben azonban a teremőrök megakadályozták őket.

BELGIUM FÜGGETLEN POLITIKÁT KÖVET

Brüsszelből jelentik: A szenátus külpolitikai vitája során Pierlo miniszterelnök kijelentette, hogy Bel-

gium azelőtt olyan politikát követett, amelynek keretében vezérkari megbeszélések is folytak, ma azonban Belgium politikája a függetlenségi politika. Végül kijelentette Belgium nem nézhetné tétlenül, ha a hadviselő felek repülőgépei belga terület felett akarnának repülni.

FELHÍVÁS A NÉMET MUNKÁSSÁGHOZ

Londonból jelenti az Avala: Az angol munkásság egyik vezére a glostershirei bányászok vasárnapi gyűlésén többek között ezeket mondotta:

— Nem vagyunk semmiféle viszályban a német munkássággal. Azt kívánjuk, hogy a német munkásság boldog legyen, de értsék meg a német munkások, hogy mi szeretjük hazánkat és szükség esetén minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy megvédjük országunkat az idegen egyeduralom ellen. Mint egységes nemzet, készek vagyunk önmagunkat védeni. Nem vagyunk sem gyöngék, sem elhagyottak.

A GAZDASÁGI RENDSZEREK HARCA

Washingtonból jelenti az Avala: Francas Seir munkügyi államtitkár rádióbeszédében többek között ezeket mondotta:

— A zárt gazdasági rendszer és a szabad árucseres rendszere nem férhet meg egymás mellett. Egyik vagy másik rendszernek győzni kell. Közledek a döntő harc, amely az egyéni szabadság harca lesz azzal a rendszerrel, amely a szabadság erőszakos megfojtására törekszik. Az Egyesült Államok nem utasítják vissza a más rendszerű államokkal való gazdasági együttműködést. Nem akarnak velük gazdasági háborút, de nem mondanak le hagyományos elveikről és elutasítják a gazdasági önellátás rendszerét.

AZ ANGOL KIRÁLY ÜZENETE

Londonból jelenti az Avala: György király és Erzsébet királyné Mary anyakirályné társaságában vasárnap délután a Hyde-parkban szemlélet tartott az önkéntes nemzetvédelmi alakulatok 20.000 férfi és női tagja felett. VI. György király ebből az alkalomból üzenetet olvasott fel. A francia sajtó a király üzenetében Chamberlain nyilatkozatának megerősítését látja és azt írja, hogy a feszültség növekedése egész Nagybritanniát egy táborban találta.

Tizenöt százalékkal emelkedett a papír ára

A papírgyártáshoz szükséges nyersanyagok megrágulása miatt a papír ára ismét emelkedett. A papírelárusítási központ értesítése szerint a papír áremelkedése átlag 15 százalékot tesz ki. A drágulás aránya az egyes papírnemeknél a következő: Bankpapír 10%, kereskedelmi papír 3, famentespapír 9, conceptpapír 7, ujságpapír 9—18, postai fehér karton 8.5 és krompapír 5 százalék. Emellett emelkedett a papír minimális grammaturája is, ami szintén hatással van az árra. Emiatt a nyomdatulajdonosok július elsejével fel-emelték az árakat.

HALLÓ!

A kairói »Le Ahram« című lap közlése szerint az egyiptomi kormány és a szuezi csatorna igazgatósága között tárgyalások folynak, hogy a csatornát védelmi állapotba helyezték.

Tizenhatsz »Wellington« típusú bombavető repülőgép, amelyeket újzélandi pilóták fognak vezetni, Angliából Újzélandba repül. A »Daily Express« ezzel kapcsolatosan azt írja, hogy ha a 885 lóerős repülőgépek üzemanyag fogyasztása a 16.000 kilométeres utnak leszállás nélküli befejezését lehetővé teszi, akkor egy vagy két ilyen gépet az Anglia és Ausztrália közötti repülőösszeköttetés megvalósítására felhasználhatnának.

Egy brit romboló a palesztinai felségvizeken megállította a »Las Perlas« nevű 200 tonnás, Havannában regisztrált hajót és bekísérte a haiti romboló a Las Perlasról leadott segélyhívások által lett figyelmes a hajóra, de hamarosan megállapította, hogy jogtalanul adta le a segélykérő jeleket, mert nem volt súlyos helyzetben. Az angol hadihajó azonban megállapította, hogy a Las Perlas fedélzetén 400 zsidó emigráns van, akik illegális úton Palesztinába akartak jutni. Mivel a hajó nem akarta elhagyni a palesztinai felségvizeket, az angol romboló Haifa kikötőjébe kísérte a havannai hajót.

Az északamerikai lengyel egyesületek kongresszusa azt a javaslatot terjesztette Norvégia elé, hogy az idei Nobel-békedíjjal Roosevelttel közársági elnököt tüntessék ki.

A »Citta di Tunis« olasz postahajó, amely a Nápoly—Palermo vonalon közlekedik, összeütközött egy svéd jachtal, éppen abban a pillanatban, amikor a nápolyi kikötőbe hajózott. A svéd jacht az összeütközés következtében elsüllyedt, személyzetét azonban sikerült megmenteni.

A »Jeni Sabah« című konstantinápolyi lap hangoztatja Georges Bonnet francia külügyminiszter nyilatkozatának azt a részét, hogy Franciaország a jövőben sohasem mond le Szíria feletti mandátumáról és sohasem mond le ottani jogairól. Ez a nyilatkozat teljes összhangban van azokkal a feltételekkel, amelyeket Törökország óhajára bevettek a francia—török szerződésbe E feltételek alapján Franciaország egy másik államnak sem adhatja át Szíria feletti mandátumát.

A csilei szocialista párt körlevelet intézett a Csilében lakó szociáldemokratákhoz és ebben utbaigazításokat ad számukra a marxista államcsíny végrehajtására. A körlevél a csilei állapotokat az 1936 évi spanyolországi helyzettel hasonlítja össze és ennek alapján azt a megállapítást teszi, hogy Csilében tiszta szocialista rendszert kell bevezetni. A harc sikere érdekében már most hadsereget kell szervezni, robbanóanyagot és löszert felhalmozni, valamint titkos tanácsokat alakítani, amelyek átvennék a hatalmat.

Az Egyesült Államok Louisiana állama egyetemének rektora százezer dollár elsikkasztása után megszökött. A szökevény rektor a kanadai Ontario állambeli Broquille rendőrségén jelentkezett.

Bucsuzik az iskolaév

Most jelentek meg nyomtatásban a szombori gimnázium, kereskedelmi, polgári és tanítóképző értesítői. Az elmúlt iskolai év eredményéről az alábbiakban számolunk be:

A szombori állami reálgimnáziumba összesen 855 tanuló iratkozott be és pedig 546 fiú és 309 leány (az előző évben csak 820). A leánytanulók száma oly jelentékeny, hogy külön leánygimnázium felállítása is indokolt lenne, különösen, ha azt vesszük, hogy sok szülő csak azért nem iratja be leányát a gimnáziumba, mert nem híve a fiúk és lányok együttes nevelésének. Az év folyamán 29 tanuló hagyta el az intézetet és pedig 19 fiú és 6 leány s így az év végére 826 (527 fiú és 299 leány) tanulója maradt az előző év 793 tanulójaival szemben. Különböző okoknál fogva 29 tanuló nem nyert osztályzatot, úgy hogy az osztályozott tanulók száma 797 (503 fiú és 294 leány) volt. Jelenen végzett 7.26%, igen jó 22.51% és jól 32.10%, tehát sikeresen végezte az évet 61.87% az elmúlt év 60.29%-val szemben. Osztályismétlésre utasítottak 6.05%-ot (a múlt évben 6.51%), míg 0.61% elvesztette jogát arra, hogy nyilvános tanulója maradjon továbbra is az intézetnek. Látható tehát, hogy a most beveződött iskolaévben az eredmények javultak. Az első osztály 172 tanulója közül 105 végzett eredményesen vagyis 59.7%, míg a megelőző évben 61%. A 40.3%-os bukás igazolja, hogy a felyételi vizsga mennyire nem szolgálja azt a célt, hogy a gimnáziumba csak az arravalók jussanak be. A rostálást inkább az év folyamán vagy végén kellene megejteni, akkor nem fordulna az elő, hogy a felvételin elbukott gyermekek a polgári, sőt kereskedelmi osztályait is jeles eredménnyel végzik el. A fiúk és leányok eredményeiről külön nem számolunk be az értesítő s így nem áll módunkban e szempontból összehasonlítást tenni.

A tanítóképzőbe 123 tanuló iratkozott be, 98 fiú és 25 leány, az év végére maradt 111 (87 fiú és 24 leány) az előző év 107 tanuló-

jával szemben. Az intézetnek ebben az évben nem volt V. osztálya. Összesen 89 tanuló végezte sikeresen az évet, 70 fiú és 19 leány, vagyis 72% (a tavalyi 88%-kal szemben). Érdekes, hogy az intézetnek csak 4 magyar tanulója volt, míg német 12. Katolikus 22, protestáns pedig 5.

A múlt évben államivá lett kereskedelmi akadémiába 317 tanuló iratkozott be (216 fiú és 191 leány) az előző év 259 tanulójaival szemben. Az év végére maradt 296 tanuló (201 fiú és 95 leány). Nemzetiség szempontjából szláv volt 167, német 72, magyar 36 és zsidó 21. Ebből 95 származott iparcsaládból, 47 kereskedő szülőktől, 45 pedig földművesektől. Vallás szerint 138 katolikus, 127 görögkeleti, 9 protestáns és 21 izraelita. Szombori volt 152, szombori járási 32, idegenjárásbeli 85 és más bántási 27. Az évet összesen 197 tanuló végezte el sikerrel, ami 66 százaléknak felel meg a tavalyi 62 százalékkal szemben, ez javulást jelent.

A polgári leányiskolába beiratkozott 289 (tavaly 251) az évvégére maradt 282 (az előző év 246). Szláv volt 165, magyar 30, német 75, zsidó 12; katolikus 174, görögkeleti 82, zsidó 12. Szombori volt 195, járásbeli 64, idegenjárásbeli 23. Eredményesen 204 tanuló végezte el az évet, vagyis 72.3% (a múlt évi 85.3%-kal szemben. Az eredmény rosszabbodott.

A polgári fiúiskolába 35 tanuló iratkozott be, az év végére maradt 337, akik közül csak 196 volt helybeli. A 155 nem szombori közül a városban lakott 39, míg 102 vonaton járt be naponta. Nemzetiség tekintetében szláv volt 166, magyar 38, német 24, zsidó 9, katolikus 212, pravoszláv 101, protestáns 15, zsidó 9. Az évet 236 tanuló végezte be sikerrel, vagyis kerekén 70 százalék.

Ezek az eredmények ugyancsak akkor volna értékelhetők, ha módunkban volna a gimnázium alsó osztályainak fiú és leány tanulóira vonatkozó eredményekkel összehasonlítani. Erre azonban sajnos adataink nincsenek s így ettől az összehasonlítástól el kell tekintenünk.

A nagy hőségben a vágóhidon 46 kilógramra olvadt le a 146 kilós sertés...

Fagyaltkésztő üst és számos más tárgy tünt el vasárnap Noviszáon

Vasárnap a nagy hőségben az emberek a jelek szerint a szokottnál is figyelmetlenebbek, gondatlanabbak voltak és ezt az ernyedetlen szorgalommal dolgozó tolvajok kihasználják.

A legsúlyosabb károsodás Adamovics Redzsep fagyaltárust érte, akinek Kiszácsi ut 15. szám alatt levő lakásáról valószínűleg valamelyik konkurrens ellopja az 1500 dinár értékű képviselő fagyaltkésztő üstöt.

Adamovics Redzsep most itt áll a nagy melegben fagyalt nélkül és a kitünő konjunkturát mások használják ki...

Vrtunski Szrbivoj, az ismert puskaműves és céllövő bajnok jelentést tett a rendőrségen, hogy Frankó Juliska nevű volt cselédjénél ellopott tőle 1000 dinár értékű különböző használati tárgyat.

Cvejánov Vukica noviszádi özevegnyek a Duna ucca 38. szám alatt levő lakásáról ismeretlen be-surránó tolvaj elcsent 700 dinár

értékű különböző fehérneműt. Vinczer Viktor, a Jugoszlóvia-szka banka tisztviselője szintén jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta a lakásáról a fürdőruháját és fürdőkabátját, valamint egy pár cipőjét.

A legérdekesebb lopás a vágóhidon történt. Dániel András ismert noviszádi hentesmester a Durdarszka uccai üzlete részére — ahol Kovács Mátyás az üzletvezető — egy gyurgyevói gazdálkodótól 146 kilogram súlyú sertést vásárolt. A sertést a vágóhidon levágták. Vágás után Kovács Mátyás vette át a sertést és megdöbbenve állapította meg, hogy

az nem 146, hanem csak 46 kilogram súlyú.

Kiderült, hogy a 146 kilogram súlyú sertést időközben valaki kicsérelte jóval kisebb sertésre.

A rendőrség valamennyi ügyben megindította az eljárást.

Szurkálás a zsedniki templomban

Husvét napján megdöbbenő büncselekmény történt Zsednikben. Jakovetics Iván zsedniki 22 éves földműves a templomban, az oltár előtt négy késszurással megsebesítette régi haragosát, Anisics Kázmér fiatal zsedniki gazdálkodót. Jakovetics fivére társaságában a templom előtti téren álldogált, amikor arra haladt Anisics, mire üldözőbe vette és követte a templomba egészen az oltárig, ahol végrehajtotta rajta bosszúját.

Ebben az ügyben hétfőn tartott tárgyalást Zvékics Szever büntetőbíró. A vádat Gabrics Sztevan államügyész képviselte, a védelmet pedig Gyorgyevics Jován látta el. Jakovetics Ivánon kívül három fivére, Lojzia, Pájó és Vécó is a vádlottak padjára került, mert követték a templomba testvérüket, Ivánt és a vád szerint résztvettek a szentségtörő merényletben.

A főtárgyaláson Jakovetics Iván azzal védekezett, hogy a szurkálás napján teljesen ittas volt és hogy részegségében annyira elöntötte az indulat, amikor meglátta haragosát, hogy utána eredt és a templomba is követte. A szurkálást egymaga követte el, fivéréivel semmit sem beszélt meg előre és ők nem is vettek részt a bosszuban. Jakovetics Lojzia, Pájó és Vécó hasonlóképpen vallottak és azt állították, hogy azért rohantak fivérük után a templomba, mert meg akarták akadályozni a szurkálásban.

Az üldözött Anisics, amikor azt hitte, hogy Jakovetics követi, át akart ugrani a szentély előtti korláton, lába azonban megakadt és ő elesett. Ekkor utolérte Jakovetics és utközben kinyitott kését négyszer belemártotta Anisicsbe. Kétszer a hátába, kétszer pedig combjába szúrt.

A templomban természetesen nagy riadalmat keltett a szurkálás és az ott levő férfiak elfogták Jakoveticset, akit átadták a rendőrségnek.

A törvényszék a bizonyítási eljárás befejezése után Jakovetics Iván elsőrendű vádlottat hathavi fogsárra ítélte, testvéreit pedig bizonyítékok hiányában felmentette.

A bíróság Jakoveticset szabadlábra helyezte. Az ítélet ellen az ügyész és az elítélt egyaránt felebbeztek.

Kulenovics Dzsifer miniszter vezeli a közlekedési minisztériumot

Beográdból jelentik: Öfelsége a király nevében a királyi régensség kéziratával Kulenovics Dzsifer tárcanélküli minisztert bízták meg a közlekedésügyi minisztérium vezetésével.

A FÖLDMŰVESVEDELMI RENDELET 36. SZAKASZÁNAK MAGYARÁZATA

A földműves adósságok felszámolásáról szóló 56. szakasz 2. bekezdése alapján az igazságügyminiszter a következő hivatalos magyarazatot adta ki a rendelet 36. szakaszáról:

»Az adóssok és hitelezők anyagi helyzetét 1936. szeptember 26.-i vagyoni állapota alapján állapítják meg.«

Von Heeren Viktor beográdi német követ tegnap adta át Percics Gyorgynek, az Avala igazgatójának a német sasrend első osztályát, amellyel a német birodalom vezére és kancellárja tüntette ki.

Esküvő akadályokkal

Petrovárdról jelentik: Botrányos előzmények után tartottak szombaton egy esküvőt Petrováradon.

Duhacsek Henrik, a petrovvárdi Bence-féle butorgyár művezetője több évig udvarolt Weingand Emilia petrovvárdi varróleánynak, akivel közelebbi kapcsolatba is került, de azután szakított a leánnyal és eljegyezte Fülöp Ilona ban. dvori lányt, Weingand Ilona természetesen nem egyezett bele ebbe a fordulatba és mindent elkövetett, hogy megakadályozza volt udvarlója házasságát. Felkereste a menyasszony szüleit és ismertette előttük Duhacsekkel való kapcsolatait. Mindez azonban nem használt, mert Fülöpök azt felelték, hogy leendő vejük multjához nincs semmi közük, önék csak az a fontos, hogy mint férj rendesen viselkedjen. Az elhagyott leány volt udvarlóját az uccán többször megállította és keserves szemrehányásokat tett neki. Sokszor éles szóváltásra is került köztük a sor.

Ilyen körülmények között tüzték ki szombatra Duhacsek Henrik és Fülöp Ilona esküvőjét. Weingand Emilia még egy utolsó kísérletet akart tenni, hogy visszaszerezze magának a férfit és pénteken délben megvárta a Bence butorgyár kapujában. Ismét szemrehányások következtek, a szóváltás egyre élesebbé vált, végül is tettelegességre került a sor. Az egykori szerelmesek ütötték-verték, tépték egymást a gyár munkásai szemelátára, akik csak akkor választották szét őket, amikor látták, hogy a verekedő felek már kifáradtak. Rendőr is került elő, aki mindkettőjüket előállította és a rendőrség közbotrányozásért mindkettőjük ellen megindította az eljárást.

A vőlegény attól tartott, hogy Weingand Emilia újabb botrányt okoz az esküvőn, azért, amíg a templomban az esketést szertartás folyt, a Bence butorgyár munkásai örködtek az ajtóknál, hogy az elhagyott leány ne juthasson be, ugyancsak este örködtek a Centrál-szálló előtt is, ahol a lakodalmi lakoma folyt. Weingand Emilia azonban uglálszik beletörődött a sorsba és nem kísérelt meg semmi újabbat.

Nagyarányu lopások az egyik szubotcai fegyverkereskedésbe

AZ ÜZLET RÉGI ALKALMAZOTTJA EGY ÉVE FOSZTOGATJA MUNKAADÓJÁT — A RENDŐRSÉG EDDIG HAT EMBERT VETT ÖRIZETBE

Néhány nap óta nagyarányu lopás ügyében folytat nyomozást a szubotcai rendőrség bűnügyi osztálya. Bata Fábián kereskedő, a Bata V. és Fia ismert fegyver- és sportáru üzlet tulajdonosa szombaton feljelentést tett a rendőrségen segédje, Balázs Sándor ellen, hogy az sorozatos lopásokat követett el. Balázs Sándor tízenyolc éve alkalmazottja az üzletnek és szép fizetést élvezett, de könnyelmű költsékes életmódja miatt zilált anyagi viszonyok közé került, nyomasztó adósságok terheltek, úgyhogy nem tudott kijönni a fizetéséből, sőt az a közel hatvan ezer dinár érték sem volt elegendő, amihez lopásai révén jutott.

Bata Fábián, az üzlet tulajdonosa, már régebben gyanakodott alkalmazottjára, hogy az dézsmálja az árukészletét. A fegyverkereskedésben állandóan nagy készlet van értékes fegyverekből, sportcikkéből és fotokellékekből, úgy, hogy nem lehetett könnyen észrevenni, ha a 150-200 fegyver közül időnkint egy-egy eltűnt. Rövid idővel ezelőtt Bata magához hívta segédjét s felszólította, hogy vallja be töredelmesen, ha megtévedt. Balázs azonban váltig tagadott, mire a gyanakvó kereskedő erős megfigyelés alá vette alkalmazottját, de sokáig semmire sem tudott rájönni. Bata emiatt fel is

mondott Balásznak, akivel a hónap végén hosszas tárgyalásai voltak a végkielégítés megállapítása körül. Végül is kétezer dinár végkielégítési összegben állapodtak meg.

Bata Fábián éppen szombaton akarta folyósítani alkalmazottjának, Balázs Sándornak a 2.000.— dináros végkielégítést, amikor egy szubotcai kereskedő egy értékes vadászfegyvert hozott üzletébe. Bata a fegyverben sajátját ismertette fel és erről azonnal jelentést tett a rendőrségnek. Itt is kétség-telenül megállapították, hogy a fegyver Bata Fábián üzletéből származik.

A rendőrség erre letartóztatta Balázs Sándort, aki beismerte, hogy egy év óta rendszeresen lopkodja az üzletből a fegyvereket és fényképezőgépeket. Balázs a kiszemelt tárgyakat az udvarban lévő raktárban rejtette el és este üzletzárás után mindig visszajött az elrejtett dolgokért.

A rendőrség az eddigi nyomozás terhelő adatai alapján Szubotcán hat embert tartóztatott le, közöttük több kocsmáros, akik Balásztól áron alul vették meg a lopott fegyvereket és fényképezőgépeket.

A lopás számai vidékre, így Noviszádra is elvezetnek, mert Balázs oda is eladott fegyvereket és fényképezőgépeket.

Meddig élnek a fák?

Érdekes tanulmányt írt dr. Kieselbach Gyula az öreg fák koráról a Természettudományi Közönlöny júniusi számában. Sok egyéb szempont mellett, — mondja a szerző — a magaskorú fák mint természeti emlékek is védelemre érdemesek. Az életkor tekintetében mindenekelőtt megemlíti, hogy az ezeréves, vagy annál idősebb fák a ritkaságok közé tartoznak; ugyanis a fák is csak addig élhetnek, amíg a gyökérzet el tudja látni a lombzatot táplálékkal. Az öreg fák valódi kora tekintetében még a szakemberek is sokszor a legellentétebb nézetben vannak. Igen öreg, ledöntött fákon is nehéz az évgyűrűk megszámlálása. Hivatkozik Humbolt Sándorra, aki világjáró útján sok öreg fa korát is megbecsülte, így például a kanárszigeti híres öreg sárkányfa életkorát tízezer esztendőre becsülte. Ez a fa 1868-ban villámcsapás következtében elpusztult. Humbolt a mexikói Santa Maria de Tule-temetőben álló mocsár-ciprust 4000 évesnek tartotta. Nemrég ezt az óriást is ki-döntötte a ciklon. A Kanári-szigeteken ma is található óriás-sárkányfák. Az egyiknek korát Francé 3000 évre becsülte.

A sárkányfa kivételes ritkaság a faóriások között, a faalaku li-liomfélék leghatalmasabb képviselője, Christ szerint, a sárkányfa egész megjelenése inkább kőkép-

zödményre, mint növényzetre emlékeztet. A cikkíró szerint más több ezer éves faóriások legmagasabb korára vonatkozó és helytállóan tekinthető becslések a következők: A mamutfenyőnél három ezer év, a ciprusnál és a tiszafánál szintén 3000 év, a szelidgesztenyénél 2000 év, a kocsányos tölgyenél, libanonj cédrusnál, platanánál 2000 év, a lucfenyőnél 1200 év, a hársfánál pedig 900 év egyes esetekben a megbecsülhető kor. A világ legnagyobb és legöregebb fája feltétlenül az Amerikában, San Franciscótól 485 kilométernyire levő Sequoia nemzeti parkban található mamutfenyő, amelynek magassága 81 méter, törzsének kerülete pedig több, mint 27 méter. Magyarországon a szelidgesztenyék között akad a legtöbb öreg fa. Ezek közül is kétségtelenül a legöregebb a kőszegi Királyvölgyben levő gesztenyefa, amelynek kerülete több, mint kilenc méter, koronájának átmérője 24 méter és életkorát 800 évre becsülik.

SZENTMISE A POSTUMIAI CSEPPKÖBARLANGBAN

Postumiából jelentik: Serédi Jusztinián, Magyarország hercegprímása hétfőn délelőtt ünnepi szentmisét mondott a postumiai cseppköbarlangban. A misén ezernél több magyar zarándok vett részt, akik visszatértek a római zarándok utról.

HIREK

MAGYAR SZÜLÖK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

— Látogatások a dunai bálnánál. Dr. Radivojevics Jeván dunai bán tegnap délelőtt többek között a következők látogatását fogadta: Veszelinovics Milorád, Pantovics Dragoszláv és Nikolics Szilvó parlamentari képviselők, Szuplo Gyuro kormánytanácsos és dr. Ivics Aleksza szubotcai egyetemi tanár.

— Fodor Gellért topolaj képviselő a földművelési miniszternél. Beográdi L. E. munkatársunk jelenti: Fodor Gellért, a topolaj járás képviselője pártpolitikai ügyekben felkereste Beslics Nikola földművelési minisztert. Beslics miniszter ez alkalommal érdeklődött a horgosi szövetséget munkája iránt és ígéretet tett, hogy a 3300 tagot számláló horgosi villany- és paprikamalom szövetséget meglátogatja.

— A munkáskamarák titkárainak értekezlete Noviszádon. Az ország munkáskamaráinak titkárai vasárnap Noviszádon értekezletet tartottak. Az értekezleten megvitatták a munkáskamarákat közösen érdeklő kérdéseket. Elhatározták, hogy a munkáskamarák év kongresszusát szeptember 22 és 24-ike között tartják meg Beográdban. Milojevics Dragutin a munkáskamarák központi főtákkárát felmentették tisztségétől és főtákkárrá Popovics Záriját választották meg, a Jugorasz munkásszervezet országos főtákkárát.

— Zsabalyon vízbe fullt egy noviszádi kisfiú. Réger Jakab 9 éves noviszádi fiú vasárnap az anyjával együtt Zsabalyra ment a szülei rokonaihoz látogatónak. A fiú délután kiment a Jegricska baráchoz fürödni. Mély vízbe került és mivel nem tudott uszni, elmerült. A társai holtan húzták ki a vízből.

— Balesetek Petrováradon. Giljeán Lázár pavlovói földműves lovai megriadtak egy robusz autótól a Petrovárad-Pavlovó közötti országúton és árokba fordították a kocsit. A földműves súlyos belső sérüléseket szenvedett és jobb karját törte. — Kirtyán-szki Gyuró 16 éves petrovvárdi földműveslegény beépített az élesre fent kazába Nagy vérvesztéssel a kórházba szállították.

— Bukin közelében ismeretlen nő holttestét vetette ki a Duna. A bukini réten vasárnap egy 35-40 év körüli nő holttestét vetette partra a Duna. Dr. Steier bukini községi orvos megvizsgálta a holttestet és megállapította, hogy a halált fulladás okozta. Az ismeretlen nő elegánsnak látszó ruhában volt, 150 centiméter magas termetű. Valószínűnek látszik, hogy Magyarországból sodorta magával a víz. Személyazonosságának megállapítására megtették a szükséges lépéseket.

— Érdekes intézkedések egy angliai templomban légítámadás esetére. Az angliai Bolton-le-Sands katolikus Mária-templomának főbejárataánál az alábbi érdekes szövegű hirdetmény olvasható: »Légvédelmi intézkedések! Légítámadás esetén ez a templom éjjelnappal állandóan nyitva lesz. Egy pap állandóan itt fog tartózkodni, hogy a híveket meggyőnthassa és megáldozthassa. A templom látogatóit kéjük, hogy a templomban való tartózkodásukat töltsék el imában azokért, akik szenvednek, a mi országunkban éppen úgy, mint más országokban. Imádkozzanak ellenségeinkért is különösen azokért, akik életünkre törnek. Amint az az Isten akarata, marad meg életünk vagy lesz a halál osztályrészünk. A halálunkért imádkozunk, ha ezzel óvhatjuk bűneinket. Életünkért imádkozunk, ha ezzel hozzájárulhatunk a világ újjáépítéséhez, amelyet éppen a mi bűneink pusztítottak el.

Feketicsei hírek. A kötelező testnevelési oktatás vezetősége felhívja a szülők és munkaadók figyelmét arra, hogy a vasárnap reggel 7 órakor a Spárta sporttelepén megtartandó kötelező testnevelő oktatásra gyermekeiket és alkalmazottaikat okvetlenül küldjék el, a hiányzó gyermekek szüleit és munkaadóit a főszolgabírói hivatal megkünteti. Erre a felszólításra az adott okot, hogy az aratási munkálatok beálltával a gyermekek nem járnak el rendszeresen az órákra, pedig az oktatás idejét a szülők és munkaadók bevonásával éppen azért állapították meg ebben az időben, hogy a fiatalság ne legyen akadályozva a megjelenésben.

Református egyházi hírek. Balta Sándor noviszádi segédlelkész Ágoston Sándor püspök Feketicsekre helyezte át segédlelkési minőségben, míg noviszádi segédlelkészül Tomka Viktor Franciaországban végzett református segédlelkész nevezte ki. — Kedden reggel kezdődik Feketicseken az öt napos lelkészi konferencia és ezzel párhuzamosan tartanak konferenciát a református tiszteletesasszonyok is, amelynek előadója Fazekas Lajosné nagytiszteletű asszony, a nőszövetségi munka magyarországi előadója lesz. — A lelkészkonferencián tárgyalják az új istentiszteleti rendtartást, az új énekeskönyv bevezetését, ifjúsági és vasárnapi iskolai munkák kérdését és a legfőbb pontja a gyülekezeti szegénygondozás lesz, amelyben a lelkészekkel közösen vitatják meg a tennivalókat. — 7-én pénteken gyűléseznek a református vallásánitók és gyülekezeti munkások, míg ugyanezen a napon a jugoszláviai református egyház országos tanácsa is ülést tart Ágoston Sándor püspök és dr. Kurcz Henrik országos főgondnok elnökelete alatt, úgyhogy a feketicsi konferenciát bátran református napoknak lehet nevezni.

Orvosi recept szerint legjobb szemüveg legolcsóbb árban Noviszádon Benedek diplomás optikusnál kapható.

Megkerült a motorkerékpár. A június 23-án Bácskogradistén Takács Antaltól ellopott motorkerékpárt a bánáti Perlez közleg vasútállomásán megtalálták s a tettest is, aki éppen a vasúti raktár feltörésével volt elfoglalva, hogy benzínhez juthasson, elfogták s a csendőrségre szállították. Innen azonban vakmerő módon sikerült megszöknie és nyoma veszett. A kerékpárt Gradistére hozták a csendőrséghez s itt a tulajdonos Tóth József csurugi órás és ékszerész boldogan vette át a megkerült 14 ezer dináros gépet.

Petrovoszelői hírek. A képviselőtestület csütörtökön reggel 8 órakor gyűlést tart Balubzics Ozrén elnökletével. A tárgysorozat 25 pontból áll, amelyek két legfontosabbika a tisztviselőknek fizetését beosztása az új alapszabály szerint, a másik pedig a fő és vasutucca uttesztének kijavítása. Az utjavításhoz a bántás már kiutalt 49.000 dinárt, de az utjavításhoz valószínűleg még 50.000 dinár kell, amit a község ad hozzá. — Vasárnap a régi és az új buzáért egyaránt 148—150 dinárt fizettek a kereskedők métermázsájáért. — Heirich István községi főkerész jelentése szerint a községnek az idén rekord termése lesz. A községi kertészetet össze az előjáróság át helyezi a vasutól a Tisza mellé, ahol még jobb a talaj a kertészet részére.

FÜRDŐRUHÁK, a legnevesebb világmárkák, kaphatók és felpróbálhatók: Fischer J. és Fia, Noviszád, szaküzletben. Ugyanott fűzők-melltartók is kaphatók.

Frissen jó a sör. Egy százszentdős asszonyt ünnepelnek most Wimbledonban, Mary Langdon-Bruce, aki századik születésnapját csodálatos testi és szellemi frissességben érte meg. Az utolsó husz esztendő alatt alig változtatott valamit megszokott életmódján. Az aggodalmában lakik hatvanhét éve, amióta özvegy. Özvegyisége óta minden nap megiszik egy korsó sört és erről a szokásáról ma sem mondott le. Csak akkor küldi vissza, ha nem friss. Ehhez, azt hisszük, joga is van. Ha valaki százszentdős korában sörön él, elvárhatja, hogy a javát kapja belőle.

Ingyenes csecsemőgondozó nyílt meg Pansevön. A szociálpolitikai minisztérium Pansevön az iskolai poliklinikában csecsemőgondozót létesített, ahol szombatonként gyermekorvos rendel. Az orvos teljesen díjtalanul vizsgálja meg és gyógykezelni a beteg gyermekeket. A városban dobszóval hirdették ki, hogy a csecsemő gondozóban minden beteg csecsemőt ingyenesen kezelnek. A felhívásnak eddig még kevés eredménye van, noha köztudomású, hogy Pansevön sok a gyógykezelésre szoruló beteg csecsemő. Remélik, hogy az érdekeltek szülei idejében értesülnek az ingyenes csecsemőgondozó létesítéséről és jelentkeznek beteg gyermekeikkel.

Csillárok

olcsón és szép választékban kaphatók: **„RADIO LUX”** Noviszád, Kralja Aleksandra 24

A repülőgépgyáros álma. Az angol repülőgépipar egyik kiválóságát, Frederick Handley Paget üneplik most Londonban abból az alkalomból, hogy 30 éve foglalkozik repülőgépgyártással. Page, aki ma 53 éves, már egészen fiatal korában repülőgépmoделleket szerkesztett és a miniatűr gépeket az utcan árulta gyerekeknek. Ma Anglia egyik leggazdagabb gyárosa. Sir Kingsley Wood légügyi miniszter a legnagyobb elismeréssel szót működéséről és azt mondta, hogy tulajdonképpen ő a »bombavető repülőgépek atyja«. Handley Page, akiben bizonyos jöttehetség is van, arról beszélt, mit hozhat a fejlődés a jövőben. A repülőgéptechnika szerinte még igen nagy fejlődés előtt áll, de el fog jönni az az idő, amikor az ember nem lesz kénytelen arra, hogy nagy távolságokra repüljön, mert szellem és lélek az óriási távolságokon át is meg fogják érteni egymást.

A dunabánsági nyugalmazott községi alkalmazottak közgyűlése. A dunabánsági községi alkalmazottak egyesülete július 9-én, vasárnap tartja évi közgyűlést a báni hivatal nagytermében. A közgyűlés délelőtt 10 órakor kezdődik.

Négyezer éves telepet fedeztek fel egy boszniai barlangban. Szarajevóból jelentik: A szarajevói múzeum régészei Hrusztov község közelében egy hatalmas barlangban ósrégi emberi telep maradványait fedezték fel. Csonlepek és használati tárgyak maradványai alapján megállapították, hogy a barlang legrégebb lakói négyezer esztendővel ezelőtt éltek. A barlangban legutóbb a rómaiak korában éltek emberek, ezt a legfelsőbb rétegben talált római nyilakról és fáklyákról állapították meg. A nagy feltűnést keltető felfedezés iránt a szarajevói báni hivatal is érdeklődik és remélhető, hogy sikerül az egész barlangot hamarosan feltárni.

Gangszterek a szépitőintézetben. Az amerikai lapokban jelent meg ez a kedélyes történet: Csikágóban jó hírnévnek örvend J. Grace szépitőintézete. A város előkelő és dús gazdag hölgyei csak Grace szalonját keresik fel és órák hosszat türelmesen várnak, csak hogy az ő kipróbált és nagyra tartott ötletességére, izlésére bizhassák magukat. Egy napon, délfelé, amikor — mint rendszeren — ugyancsak zsufolásig tele voltak a »műintézet« gyönyörűen berendezett termei, az ajtó hirtelen fel pattant és három álarcos férfi robant be. — »Halál fia, aki megmozdult« — kiáltották a megrémült nők felé és kezükben megvillant a revolver. A nők megdermedve ültek helyeiken és tűnődni kellett, két gangszter elszedjen tőlük minden pénzt, ékszert, ami csak náluk volt. De nem feledkeztek meg J. Grace pénztáráról sem, ahol az aznapi, nem épen jelentéktelen bevétel volt. A fosztogatás még javában tartott, amikor az emeletről egy »hullámosító« készülék vágódott nagy robajjal az egyik betörő fejéhez. Az egyik alkalmazott, aki az emeleten bujt el, hősies elszánt-sággal, teljes dühvel csapta fejbe vele a támadót. Ez fájdalmában felordított, elejtette a revolvert és a fejéhez kapott. A másik betörő is megszeppent, mert nem tudta: mi történt. A műintézetben levő hölgyek erre, mintha csak vezényszó hangzott volna el, mindent, ami csak a kezükbe került, a támadókhoz csapkodták. Repültek a pudeser dobozok, a különféle krémek és illatszerek, hajvizek és bodorító vasak, tükrök, ajakírek, kefék, fésűk. A láрма, sikongás oly nagy volt, hogy az utcára is kihallatszott és sokan kíváncsian néztek be az üzletbe. A gangszterek erre megijedtek és kirohantak, egyenesen az elősiető rendőrök karjaiba. A rendőrök, amikor meglátták a fehér rizsporról, piros, zöld festékekkel összemazolt alakokat, hangosan nevetni kezdtek. És nevetett mindenki. Ezt a kedvező alkalmat a betörők felhasználták és menekülni próbáltak. De a közönség utánuk vetette magát és sikerült is elfogni őket.

Ne mulassza el a »Sloboda Varieté«
július havi világhíres programját megnézni!
Mars Mario Kapitány Pepino matrózával és vadász juvoldájával, Boris Boruta a híres varieté hőzője, Hugo Hugo hamotista és több elsőrangú tánc számok.

Apa és fia együtt ünnepelték ezüstmiséjükét. Az angliai Amble városkában rendkívül érdekes jubileumi ünnepség játszódott le. A városka Jézus Szíve templomának plébánosa Leo Harth ezüstpapi jubileumát ünnepelte és pedig édesapjával együtt, aki ugyancsak huszonöt éve pap. Az ünnepi istentisztelet keretében, amelyet a fu mondott, az apa mondotta a szentbeszédet Charles Harth fiatal éveiben tanító volt, azonban felesége korán elhunyt, miután előzőleg egy fiúval ajándékozta meg. Theológiai tanulmányokat kezdett és azokat fiával együtt fejezte be, körülbelül egyidőben szentelték is pappá őket.

Két szerencsétlenség Noviszádon. Vászics Mirkó 26 éves noviszádi munkás, a sövegédarúság alkalmazottja, munka közben lábát törte. Kórházba szállították. — Grujics Evica 40 éves noviszádi asszony a Sztjerijina uccán lévő lakása padlásáról lezuhant és súlyos sérüléseket szenvedett.

Sik Sándor ötven éves

A századeleji modern magyar lírában különálló egyéniség és új hang volt Sik Sándor, az Európaszerte megindult katolikus szellemi ébredés magyar poétája, aki Prohászka Ottokár korszakos egyéniségének varázsával teljes emberi értelmet adott a katolikus lelkiségnek.

Sik Sándor elvetette a vallásos költészet sallangjait és szóvirágait és hitbuzgalmi céltu irodalom helyett szociális és humánus értelmű költészetet teremtett, őszinte élményből fakadó katolicizmussal, az egyházi hit kitágított keretein belül.

Sik Sándor most ötven éves. Méltán nevezhetjük őt a katolikus magyar líra uttörőjének. A század elején megindult »Zászlónk«, »Az Élet« és a »Vigilia« annak az utnak főbb állomásai, amelyen Sik Sándor előjáróként vezetett.

Sik Sándor költői munkásságán kívül mint irodalomtörténész is kiváló egyéniség. Nagyobb tanulmányokat írt Prohászkaról, Adyról, Gárdonyi Gézaról, Pázmány Péterről. »István király« és »Mennyei dal« címen is írt. Legutóbbi verskötete: »Magányos virrasztók«. Sik Sándor volt az első egyetemi tanár, aki a modern magyar irodalomról előadásokat hirdetett.

A művelt világ szeretettel figyel fel erre a jubileumra.

Szombaton halvacsoara a noviszádi külső Katolikus Olvasóköri. A noviszádi külső Katolikus Olvasóköri szombaton július 8-án este saját otthonának udvarán nagyszabású társasvacsorát rendez, amelynek étlapján halászlé szerepel térszával. Egy teríték ára 10 dinár. A vacsora félkilenc órakor kezdődik, utána tánc.

Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak, a természetes »Ferenc József« keserűviz azonnali használata fontos segédeszköz. Reg. S. br. 15485/35

Kerékpárgázolás Petrovaradinban. Morgenstern József petrovaradini kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy vasárnap este ismeretlen kerékpáros elütötte Magdaléna nevű hét éves kislányát. A kerékpáros a gázolás után tovarobogott.

Felrobbant a motorkerékpár — összeégette magát a tulajdonos. Sulyos szerencsétlenség ért vasárnap egy noviszádi motorkerékpárost. Schneider János 25 éves noviszádi mechanikus motorkerékpárján Mosorinban járt. Mosorinban Schneider a motort meg akarta javítani, ekkor a motor felrobbant és lángborult. Schneider a lábain súlyos égési sebeket kapott. Beszállították a noviszádi kórházba, állapota komoly.

A szuboticei Katolikus Kör magyar tagozatának ünnepsége. A szuboticei Katolikus Kör magyar tagozata vasárnap este ünnepséget rendezett. A magyar tagozat Szombori-uti 8 számú helyiségének felszentelése volt vasárnap és ebből az alkalomból rendezték az ünnepséget.

Villanyos légszekrény

svájci és amerikai, nagyon olcsón kapható:

GELB villamossági szaküzlet

Noviszád, Kralja Petra II ul. 23

— **Kerti ünnepély.** A »Dobrotvor« noviszádi grafikai munkások jóekonyócelu köre 1939 évi július hó 8-án esti 8 órai kezdettel a Maros-féle vendéglő kerthelyiségében (Kralva Petra II. u. 85) tekeversenyyel egybekötött táncmulatságot rendeztél értékes díjjal. A tiszta jövedelem a munkanélküli, beteg és elhalt nyomdai munkások és munkások gyermekei felruházására lesz fordítva. A zenét a »Szloga« közkezdvelt nyomdász-zenekar, Vojtechovszky Jarosláv karmester vezetése alatt szolgáltatja Belépődíj személyenként 5 dinár. A tekeverseny kezdete délután 6 órakor. Izletes ételkről és tiszta italokról — rendes napi árak mellett — a vendéglős gondoskodik.

— **Egy 16 éves fiú tragikus kettős élete.** Ottawából jelentik: Az ujskóciai Halifax esküdtstzeke előtt egy 16 éves gyerek áll apagyilkossággal vádolva. A tragikus esetben a legkülönösebb az, hogy a fiú nem képes visszaemlékezni apjának megölésére. A jogászok és orvosszakértők képtelenek a rejtélyt megfejteni; egyte inkább hiteltre találnak az a feltevés, hogy a gyerek már esztendőök óta lelkileg kettős életet él és transzszzerű állapotban a legkülönbözőbb bűntényeket követi el. A 16 éves Charles Welsford józan állapotban valóssággal mintagyerek. Szülei és társai egyformán nagyon meg voltak elégedve vele és példaképpül állították társai elé. Valamennyi tanuvallomás egybehangzóan hangsúlyozta, hogy a fiú valóssággal imádta az édesapját. A rendőrség nyomozása képtelen volt bármiféle indító okot találni a gyerek tettére. Charles Welsford saját szavai szerint már hosszabb ideje »rossz szellemek hatása alatt áll«. Időnként ellenállhatatlan kényszerű érzett kisebb-nagyobb lopások elkövetésére. Amikor szülei azt hitték, hogy nyugodtan alszik, kimászott az ágyból és összelopkodott ezerféle haszontalanságot, amivel nem is tudott mit kezdeni. Egyik ilyen éjszakai kirándulása során kezébe került édesapja revolvere. A fiú, anélkül, hogy tudta volna, töltve van-e a revolver vagy sem, eldugta a holmija közé. Március 31-én reggel, amikor még mindenki aludt, felkelt és lábujjhegyen belopózott édesapja hálószobájába. Kezében ott szorongatta a lopott pisztolyt. Ennél többre nem tud visszaemlékezni. Azt mondja, hogy csak akkor ébredt ismét öntudatra, amikor édesanyja kezét tördelve könnyek között az ágyra borult. Elszörnyedve látta ekkor, hogy édesatyját számtalan lövés borítja. Mellette ott hevert a lopott pisztoly, amelynek tölténytára üres. A bíróság elrendelte a gyerek elmeállapotának megvizsgálását.

— **Terjed a Biblia!** Az Angol Bibliaterjesztő Társulat, mint Lord Willingdon elnök az évi közgyűlésen előadta, 1938-ban 11 millió bibliát osztott szét és kilenc új nyelven adta ki a Szentírást. A nemzetközi válság mellett is Középeurópában 71.000 bibliával többet kértek, mint az előző évben. Megható hangon fejezte ki háláját a világtalan Sir George King-Hall tengernagy, aki kijelentette, hogy szüleinek adott ígérete szerint hetvenhat év óta minden nap olvassa a bibliát és ebben vaksága sem akadályozza meg, mert minden este a Bibliaterjesztő Társulattól kapott bibliaszöveges gramofónlemezeket játszatja.

SZINHÁZ-FILM

G Y I L K O L A F I L M

A vászon hősei, akiket fiatalon sodort el a végzet

Öreg színész, kiöregedett színész — ez valósságos fogalom de megöregedett filmszínészről vagy filmszínésztörőről alig tudunk Nemcsak azért, mert a film fiatal művészet, hiszen csak nemrég ünnepelte fennállásának négyévtizedes jubileumát a mozgóképi tulajdonképpeni filmjártás pedig még ennél is kevesebb ideje jön számításba, hanem azért is, mert miután csak valami furcsa végzettragédia nehezede a vászon hőseire és hősnőire

Az irigyelt és csodált művész egy darabig tündökölt, aztán igen sok esetben, mint valami üstökös kialszik, eltávozik, éppoly hirtelen, mint ahogy feltűnt. Fiatalon, erejüknek, szépségüknek, tehetségüknek teljében talán egyetlen művészi ág művelői nem haltak meg olyan nagy számban, mint a filmszínészek. Mi ennek az oka? Ez a kérdés talán joggal érdekelhetné az orvostudományt. A Jupiter-lámpák izzó tüze, az emberfeletti tempó örli fel annyira a hírhedt szarok testi erejét, hogy az első kisebb betegség nyomában elviszi őket?

Fussunk végig emlékezetünkön és gondoljunk néhány egykor híres nagyságra a filmművészetnek, akik már azóta a semmibe tűntek és csak egy keskeny filmszalag őrizi az utókor számára művészetük maradandó eredményeit.

WALDEMAR PSYLANDER

a némafilm első híres sztárja volt még a háború előtti években. Akkor a dán filmgyártásé volt a világ vezető tényezője Waldemar Psylander is ezeken a dán filmekben futotta be karrierjét. Persze ennek a körülménynek akkor nem volt megkülönböztető jelentősége, hiszen a film néma volt és az egész világon megértették. Megértették és az egész világon imádták és csodálták Psylander férfiaságát a női szívek. A háború előtti férfideál megemlékezője volt a dán művész. Akkor még nem használták ezt a szót, de már neki is »sex appeal«-je volt. Viszont hozzá kell tenni, hogy a maga nemében elsőrendű művész is volt, mert az első közt szerepelt, akik nemcsak ugráltak a felvevőlenecse előtt, hanem az akkori idők stílusában igyekeztek művészt adni. Ha néhanapján felujtának harminc-negyven év előtti drámákat, ezeken gurul a közönség, de Psylander művészetére jellemző, hogy az ő filmjeinél megáll a nevetés, egy más izlésű kor is megérzi jótékán a művészt. Férfikora teljében hirtelen, szívvelhűdés ölte meg.

RUDOLPH VALENTINO

ez az olasz származású amerikai filmszínész a háború utáni évek nőinek válványa volt. Egészen más ember-típus. Feminin enervált külseje mögött titkon rejtőzött férfiasága, ami azokban az esztendőökben, a háború tulságosan férfias kora után nem igen volt divatos. A szép fiú volt Valentino, a jólfésült gígoló típusa. Leghíresebb szerepei: A vérző aréna. A sejk. Az apokalipszis négy lovasa voltak. Mindegyikben a nőies külseje mögött megbújó erős férfit játszott azzal a lepezett, mégis lágyan romantikus álszentimentalizmussal, amely annyira jellemző volt a huszas évek első fe-

lére Órá is áll azonban, hogy jobb volt a hírenei, mert soha nem tudta volna ezt az elementáris hatást kiváltani Grönlandtól a déli sarkvidékig, ha nem lett volna amellet jó színész is. Harmincéves korában vakbélgyulladású kapott és ez elvitte magával a sikeres operáció ellenére. Holttestét behalzsamozták, halott száját kiruzsozták, különös dokumentumául egy fejetejére állított kornak.

JOHN GILBERT

volt utána az ünnevelt filmsztár. Mindenben az ellentéte. Csupa férfiaság, erő. Gilbert nem volt szép fiú. Vonásai markánsak arca barázdás volt. A fővetkező tíz évben azonban ez tettszett. Megcsömörlöttek az emberek a géni szép fiuktól. Gilbert Garbo partnere volt legtöbb filmjében, s a fán a sokszor össze is boronálta őket. Az asszony és az ördög című néma filmen és utóljára a Krisztina királynő című hangos filmben aratták ketten legnagyobb sikerüket. A nagy erő és férfiaság azonban ugylátszik csak látsza' volt. Őt is elragadta a tapadómalom. 39 éves korában hirtelen halt meg szívvelhűdésben.

LON CHANEY

a grand guignol-filmek híres sztárja sem élt hosszú életet. Az Operaház fantómja, a Notre Dame-i toronyőr című világótjárt rémdrámák ünnevelt hőse aki anyai nézőben fagyvasztotta meg a vért, egy operáció áldozata lett. Ott is maradt a műtőasztalon. Nem lehet mondani, hogy a nők jobban bírnák. Bizony köztük is elég sokan pusztultak el idő előtt.

PUTTY LIA

áll hozzánk legközelebb. A magyar származású filmszínésznő a Hindu síremlékben és a Varietében aratta legnagyobb sikereit. Kivitték Amerikába és szédületes karrier előtt állott, amikor furcsa baleset érte. Csirkésontot nyelt, utána hiába operálták meg, szépszíst kapott és fiatalon elpusztult. Egy egész műfajt jelentett ő a filmben. A »camp«-ot, a démon, aki a férfial... »krekeszi. Hálátlan szerepkörében is nagy művésznő volt a fekete-hajú sztár, akit ugyanebben a műfajban aztán a platinaszőke

JEAN HARLOW

követett. Őt is eleinte vampszerepekben játszották. Csak lassan sikerült elérnie, hogy maga-magát játszhasza Utolsó filmjeiben a Harcias hölgyekben és a Szuzban már egy új Harlowot ismertünk meg, akinek pályáját azonban szintén kettészakította 26 esztendőös korában egy tragikus betegség. Harlow élete egyébként maga is csupa dráma és izgalmaság volt. Férje és felfedezője, Paul Berndt filmrendező hirtelen halt meg. Sose derült ki, hogy öngyilkos lett-e vagy megölték. Rossz nyelvek a szőke filmszínésznőt is meggyanostották, hogy része van férje halálában, aki mindvégig reménytelenül szerelmes volt beléje.

BARBALA LA MARR

szintén a tragikusan eltűnt filmsztárnézők közé tartozik. A huszas évek elejének ünnevelt primadonnája a fogókurának esett áldozatul. Tulzott koplalás következtében előállott szív-laj ölte meg fiatalon. Ugyanennek áldozata másfél évtizeddel később, tavaly

RENATE MÜLLER

a hangosfilm híres, kevésbé gömbölyded német sztárja. Ich bin so glücklich — kezdetű slágere totte világhírűvé kedves, behízelt hangját. A vezérigazgató és a gépirókisszony halhatatlan meséjének hősnője nem volt megelégedve alakjának vonalával. Egy berlini szanatóriumban végzett vele az eszeveszett fogyókúra.

PEARL WHITE

is tragikus körülmények között halt meg. Akik még emlékeznek a huszas évek kalandorfilmjeire, folytatásos gengsztertörténeteire, amelyekben egy új Amerika mutatkozott be Európának, azok tudják, hogy ezeknek a filmeknek a hősnője Pearl White volt. Newyork rejtelméi, A burlingtoni jaguár nőalakja voltak a főbb szerepei. Párizsban, a mult esztendőben halt meg egy kórházi ágyon. Időgössze-roppanás ölte meg.

EVA MAY

viszont azok közé tartozik, akiknek az idegei mondták fel a szolgálatot, onkezdível vetett véget életének. Ő már második generáció volt. Joa Maynak, a világhírű filmrendezőnek és Ma Maynak, a nem kevésbé híres filmprimadonnának a lánya. Eva May Cserepy Arzén filmjében, a Fredericus Rex-ben és a Heidelbergi diákolletben aratta legnagyobb sikereit. 22 éves volt, amikor 1924-ben öngyilkos lett. Ugyancsak öngyilkos lett.

MAX LINDER

Chaplin előtt a film addig legnagyobb kómikusa, aki a nevetetésen túl valami fanyar filozófiát vitt a burleszkekbe, aki groteszk szatírárt csinált a vigjátékokból. A háború előtt kis bohózatokban játszott. Később két nagy filmje volt: A kis kávéház és a Hét ávig nem lesz szerencsém, amelyekben a francia humor csillogása tükrözött vissza Max Linder művészetén keresztül. Ifju feleségével együtt lett öngyilkos.

Es, hogy végül ezt a szomorú névsort még egy kómikussal fejezzük be, álljon itt bucsuzól a kövér

FATTY

neve, ami angolul hájat is jelent. Polgári nevén Roscoe Arbuckle-nek hívták. Eredetileg newyorki színész volt és csak később pártolt a filmhez. Művészetét nem lehe' összehasonlítani akár Linderével, akár Chaplinéval. Kis bohózatain azért sokat nevtünk. Egy napon azonban hirtelen megszakadt a mindennapi élet kis kifigurázásainak sorozata. Fattyt gyilkossággal vádolták és hiába mentette fel a bíróság, a prud' amerikai közönség nem volt hajlandó filmjeit megnézni. A felmentő ítélet ugyanis csak a bizonyítékok hiányán alapult. Egy évtized telt el közben és akkor végre jelentkezett az igazi gyilkos Fattyt rehabilitálták, de nem tudott sokáig örülni ennek, mert kövér szíve nem bírta tovább az izgalmat és egy szép napon megállott. Fatty is lement oda, ahol az egykori filmszillagok tündökölnek, akikről azonban rövid tündöklés után kiderül, hogy — üstökösök voltak...

Polonyi György

««(III)»»
Kötőnően sikerült a noviszádi külső Katolikus Olvasókör gyermekdelutánja. A noviszádi külső Katolikus Olvasókör vasárnap gyermekdelutánt rendezett amely minden tekintetben kitűnően sikerült. A nagyszámu közönség a nézőteret teljesen megtöltötte és lelkesen tapsolt a tehetséges gyermekszereplőknek. A műsoron egyfelvörösök, szavaltatok, ének- és táncszámok szerepeltek.

KÖZGAZDASÁG

Miért kellett a jugoszláv papirtermékek árát felemelni?

A jugoszláv-német papirkartell titkos egyezményéből — Mikor lesz már végre jugoszláviai rotációs ujságpapirgyártás

— Saját munkatársunktól —

Napilapjaink rövid hire: a papir megdrágult. 15—20 százalék az emelkedés, abban az időben, amidőn papirban a világpiacra termelés van s a cellulozé és más műanyagok a papirtermelést egyre olcsóbbá teszik. Míg a skandináv-államok papirgyárai most körülbelül 15—20 százalékkal leszállítják az árakat, amelyeket pontosan azon kalkulációs alapon állapítottak meg, mint a jugoszláv papirkartellbe tömörült gyárak, amelyek, mint az északi államok papiripara éppen olyan kedvező helyzetben vannak, nyersanyagok és elhelyezés tekintetében a papir árának emelése szinte érthetetlen. A negyven ipari kartell között, ami a jugoszláv gazdasági életet irányítja, a papiripar mindig nagy szerepet játszott. Hogy az iskolakönyvektől, az irodalmi művektől kezdve, minden könyv méregdrága, hogy a népművelés még gyermekcipőben jár; folyóiratok, szaklapok, napilapok kénytelenek eladási áraikat a papirkartell kénykedvétől függővé tenni, hogy az írásból, a papírravetés mesterségéből élő szellemi munkások társadalmi helyzete annyi kívánni valót hagy hátra, az

a szinte megfektehetetlennek látszó papirkartellnek köszönhető.

Ha keletkezését kutatjuk, azonnal látjuk, hogy néhány zagrebi és ljubljana nagybank érdekei mögött meglapulva fejt ki hatalmát, olyan hatalmat, amilyenre negyven kartell-társa közül még egy sem vergődött. A hírhedt cementkartell is csak lassan topog a nyomában!

Miért kellett most az árakat felemelni? Beavatott helyen úgy tudják, hogy a papíráru felemelését

a jugoszláv-német papirkartell közös érdekeinek köszönhetjük.

A német papirkartellbe tömörült gyárak Jugoszláviába már évek óta úgynevezett »dömping-árakon« szállítanak papírt. Évente 450—500 vagonnal. Ezt a nagy mennyiségben előállított »vesztéseiket« végre megunták. Rájöttek, hogy a még fejletlen jugoszláv papiriparral karöltve haladva, mindketten jobban járnának. Elcsendesedhetne a konkurrencia, a termelés tekintetében is egyezség jöhetne létre s annak a papírnak behozatalát, amit Jugoszláviában

is előállítanak, a német papiripar megszüntetné. Eddig szép és üdvös lett volna az egyezmény, még talán az is, hogy a német papiripar ezentúl csak 460 vagon papírost (beleértve a rotációs ujságpapírost is) fog évente Jugoszláviába szállítani, de hogy egy konkurrens harc megszűnését és egy termelési egyezményt

két ország papiriparának titkos egyezményéből keletkezett indokolatlan áremelése

kövessen, azt talán sem a papirkereskedelem, sem a fogyasztókönzség nem köteles tűrni. Rotációs papírost egyáltalában nem gyárt a jugoszláv papiripar s ezt a jugoszláviai ujságpapir ma 98%-ban a megnagyobbodott Németországból kapja. Évente körülbelül harmincegy-harminckét millió dinár értékű ujságpapírost hozunk be. (1938-ban 13379 tonnát, 31.8 millió dinár értékben). Nincs kizárva — bár a jugoszláv papiriparnak ez nem áll érdekében, — hogy mivel a rotációs papir nem volt az egyezmény tárgya, a német ujságpapiripar ezt a cikket sem fogja az áremeléstől megkímélni.

A jugoszláviai ujságpapir függetlensége, jövedelmezősége, az ujságírói kar szociális jóléte és az ujságok nivója elsőrendű érdekke teszi, hogy végre

teremtsek meg a jugoszláviai rotációs ujságpapirgyártást.

Az államnak, a társadalomnak, az ujságiparnak össze kell fogni s a rotációs ujságpapirgyártásra irányuló jó szándékot védővámokkal, adókedvezményekkel, olcsó hitellel lehetővé tenni. Minden megvan ahhoz, hogy az ország első rotá-

ciós papirgyára boldogulhasson. Ma a rotációs ujságpapir ára ab német határállomás per 100 kg 15 német márka, amihez fuvar, vám, forgalmi adó és vámkezelés címén még 6 birodalmi márka jön addig, amíg a rotációs ujságpapírt a beográdi lapnyomda átveszi. Ennek a 6 márkának (ami kb. 85 dinárnak felel meg) nagyrészt a belföldi rotációs papirgyár megtarthatná fedezetül azokra a vegyi szerekre és gépi berendezési tárgyakra, amelyeket csak külföldről hozatna, míg egyrészt a vállalkozó nagytőke megkeresné. Mert egy rotációs ujságpapirgyárhoz, ha a cellulozet máshonnan szerzi be is, legalább hatvan millió dinár kell.

A nyomó és finom papirban más a helyzet. Ebben a cikkben a német és a jugoszláv papiripar között valóban nagy a konkurrencia. A belföldi papirkartell

hét és fél dinárért adja azt a famentes papírt, amit a németek eddig hat dinárért szállítottak.

A helyzet ezentúl nem az lesz, hogy csupán a német papir behozatala szűnik meg és egyedül az itteni papiripar termékeire leszünk utalva, de az eddigi 7 és fél dináros papírost a jövőben az amugy is válságban levő nyomdaipar 9 dinárral fogja fizetni? Miért?? Erre feleljen a jugoszláv papirkartell.

Vásároljon hirdetőinknél!

— Megint cseré! De nagy cseréberelési kedvük van az uraknak. Valóságos mánia. S ki volna a cserefogoly? Kolozsvárt nincsenek kuruc rabok.

— De van, tábornok ur. Thököli fejedelem őnagysága még nem is tudja, hogy a követét, Apagyi Gábort, ön ma itt Kolozsvárt elfogatta a feleségével együtt. Jobb is, hogy nem tudja, mert akkor rögtön Kolozsvár ellen jönne az egész táborával.

— Ó, ami azt illeti! — legyintett a kezével, kihuzva magát Leffelholtz.

— No, no, — csitította Miska. — Éppen azt akarom, hogy a kérdést elintézzük a hadsereg beavatkozása nélkül. Cserélje el magát Apagyiékkel, tábornok ur.

Leffelholtz tanáctalánul nézett a tisztjeire, aztán Macskásyra.

Boldizsár ur törte meg a csendet:

— Az ajánlat nagyon tisztességes, édes barátom-uram. Firkantson egy rendeletet a porkolábnak Apagyi és felesége elbocsátása iránt — nem is tudtam, hogy le vannak tartóztatva — s ez a kelletlen kaland a mi titkunk marad.

A tiszték, akik nagyon kényelmetlenül érezték magukat a rájuk szegzett kuruc fegyverek között, szintén azt dörmögtek, hogy el kell bocsátani azt a semmiházit, azt a magyar kutyát, vigye el az ördög!

De Leffelholtzban megegyeszer felágaskodott a dac.

Hogy az a vallatás a szép kis apróddal csak úgy kettesben most

(188)

már elmaradjon? Meg hogy szabadon bocsásson egy oly nevezetes gonosztevőt, aki a császár vadászait lekasabolta s akit Bécsben majdnem fölakasztottak emiatt?

— S ha nem fogadnám el a cserét? — sziszegte mérgesen a fogai között.

— Akkor máris visszük méltóságodat a tiszt urakkal együtt! — jelentette ki Miska nagy határozottan. — Kötelet, kendőt, embe-
rek.

Néhány göbé előlépett, kezükben kötél és kendő volt.

— Legyen szives, tábornok ur, kijelenteni elhatározását, még mielőtt betömik a száját, — mondotta Miska vad-fenyegetően.

— Tintát, papírost! — hörögte a tábornok.

Tinta, papir, pecsétviasz már ott volt előtte az asztalon.

Leffelholtz elkámpicsorodott képpel megírta a parancsot és rányomta a pecsétgyűrűjét is.

Kezében tartva az írást, megkérdezte Miskát:

— Mikor mehetünk haza?

— Hajnali négy órakor, tábornok ur. Addig itt lesznek bezárva. Mi néhányan most elmegyünk

Apagyi uramért és tüstént utra is kelünk. Az önök rövid fogságára azért van szükség, hogy utánunk ne rugaszkodhassanak.

A tábornok megadta magát sorának.

Azon járt az esze, hogy nem adhatna-e valahogyan jelt a házban levő igazi muskétásainak?

De hát azok ott tombolnak lent a földalatti ebédlobban és sejtelmük sem volt arról, ami a fejük felett végbement.

— Tanácsos volna, Macskásy generális uram, — fordult Miska Boldizsár urhoz, ha kigyelmed is velünk tartana. Mi ugyanis nagyobb bátorság okáért elvisszük magunkkal a muskétásokat.

— Akkor hát mennem kell magamnak is, — szólt színelnt megadással Boldizsár ur. — Mindjárt kiadom a parancsot, hogy fogjanak be a szekerekbe.

Az ajtó felé indult, de Miska előállta az utját.

— Bocsánat, generális ur, de kigyelmed sem hagyhatja el ezt a termet! Majd én továbbítom a parancsait.

Igy aztán Miska rendelkezett a házban nagy hatalmasul az utra való felkészülés tekintetében.

Parancsára a göbék lehányták magukról a muskétások holmiját, amire már semmi szükség sem volt s Miska az inasokkal lehodatta a pincébe.

Aztán maga mellé vett hat fegyverest s Leffelholtz parancsával a börtönbe sietett.

A porkoláb még ébren volt, várta a várparancsnok bejelentett látogatását.

Nagyot nézett, amikor a parancsot elolvasta, de aztán nagy fejszólva lekasztotta a szegről a roppant kulcsomót s lámpással kezében a börtönök felé indult.

Kinyitotta Apagyi börtönét s beszólt:

— A tábornok ur elrendelte az ön szabadonbocsátását. Jöjjön tehát, mehet, amerre akar.

— S a feleségem? — volt Apagyi első kérdése.

— Ót is szabaddá tette a tábornok ur.

—Hát csak megjött neki a job-
bik esze! — örvendezett magában Apagyi.

A porkoláb odavezette a lakására s megmutatta azt az ajtót, amelyen belül Johanna tartózkodott.

Mikor az urát sértetlenül és szabadon belépni látta, Johanna föl-pattant a székről s karjai közé repült.

Ajkuk hosszú, boldog csókban forrt össze...

Mikor kiléptek a külső helyiségbe, a porkoláb már az asztalra rakta a tőlük elkobzott holmit, köztük Apagyi kardját is, amelyet

Jugoszlávia 811 részvénytársasága 4.992.3 millió alaptőke után 411.4 millió dinár osztalékot fizetett az 1937. évre

A kifizetett osztalék a befizetett alaptőke 8.24 százalékának felel meg

Beográdból jelentik: Jugoszláviának a bankok és biztosító intézetek nélkül 1937 végén összesen 811 részvénytársasága volt, amelyek alaptőkéje 4.992.3 millió dinárt tett ki. E részvénytársaságok aktívájának, illetve passzívájának összege akkor, 18.831.3 millió dinár volt. A 811 részvénytársaság közül 262 ipari termeléssel foglalkozóra 16.405.3 millió dinár, a kereskedelemmel foglalkozókra 853.6 millió dinár, a közlekedési vállalatokra 1.338.9 millió dinár, a többi részvénytársaságokra pedig, a bankok és biztosító intézetek nélkül 223.5 millió dinár esik.

Mindezek a részvénytársaságok 1937 év végén 416.3 millió dinár készpénzzel, 600.7 millió dinár értékpapírral, 2.862.7 millió dinár értékű nyersanyaggal és áruval, 5.667.1 millió értékű gépekkel és technikai felszereléssel, 2.828.7 millió értékű ingatlanokkal rendelkeztek, kőlevőségeik 4.250.1 millió dinárt, egyéb aktíváik pedig 2.205.7 millió dinárt tettek ki. Az aktívákból az ipari részvénytársaságokra az összeg 87.06%-a esik.

A passzívák a következők voltak: részvénytőke 4.992.3 millió dinár, amiből az ipari társaságokra 4.214.0, a kereskedelmiekre 189.2, a közlekedésekre 520.7 millió dinár esett. A törvényes tartalék alap 572.7 millió, a többi tartalékok 1.201.2, amortizációs alapok 2.317.1, váltókötelezetvények 681.1, dinárt tettek ki, a hite-

lezők követelése 6.760.1, a többi passzívra 2.306.8 millió dinár.

AZ IPARI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOK 1937-BEN 636.3 MILLIÓ DINÁR ÁLLAMI ADÓT FIZETTEK

A részvénytársaságok az 1937. évben vállalataik fenntartására 3.058.1 millió dinárt fordítottak. Ebből az ipari vállalatok 2.574.9, a kereskedelmiek 127.9, a közlekedésiek 289.1, a többiek 66.9 millió dinárt használtak fel. Leírtak és dotáltak 569.8 millió dinárt, ebből az ipari vállalatok 453.8, a kereskedelmiek 13.1, a közlekedésiek 97.3, a többiek 5.6 millió dinárt. Adó fejében 1937-ben 636.3 millió dinárt fizettek a részvénytársaságok, ebből az ipariak 636.3, a kereskedelmiek 11.5, a közlekedésiek 7.9, a többiek 7.4 millió dinárt. Az ipari részvénytársaságok tehát befizetett alaptőkéjük 15.09%-át fizették adóba az 1937. évben.

Az 1937. évben a részvénytársaságok 741.3 millió dinár tiszta hasznót mutattak ki, ebből az ipari vállalatok 632.8, a kereskedelmiek 9.2, a közlekedésiek 95.9 és a többiek 3.4 millió dinárt.

A veszteség összesen 224.3 millió dinárt tett ki, amiből az ipari vállalatokra 199.4, a kereskedelmiekre 12.5, a közlekedésekre 6.0, a többiekre 6.4 millió dinár esett.

A bruttó jövedelem 4808.0 millió dinár volt: az ipari vállalatoké

4.097.7, a kereskedelmieké 149.2, a közlekedésieké 484.2, a többieké 76.9 millió dinár.

Osztalék fejében összesen 411.4 millió dinárt fizettek ki, ami a befizetett alaptőke 8.24%-ának felel meg. Az összesen kifizetett osztalékból az ipari vállalatokra 352.6 millió dinár, 8.35%, a kereskedelmiekre 1.5 millió

dinár, a befizetett alaptőke 0.79%-a, a közlekedési vállalatokra 55.9 millió dinár, a befizetett alaptőke 10.73%-a, a többi társaságokra 1.4 millió dinár, a befizetett alaptőke 2.04%-a esett. Ebből látható, hogy a legmagasabb osztalékot a közlekedési vállalatok, a legkevesebbet pedig a kereskedelmi vállalatok fizették.

A bácskai és szerémi telepesek újabb kormánysegélyt kérnek házépítés céljára

Az agrárszövetkezetek noviszádi szövetségének közgyűlése Szuboticán

A földművelésszövetkezetek noviszádi szövetsége vasárnap Szuboticán tartotta tizenötödik rendes évi közgyűlését. A szövetségnek telepes-szövetkezetek a tagjai, amelyek Bácskában és Szerémségben működnek.

A közgyűlésen résztvett Miladinovics, Szubotica alelnöke, Sztepanovics rendőrségi előjáró, dr. Rébics főszolgabíró és több parlamenti képviselő, köztük Lungulov Radivoj is.

A közgyűlés megnyitása után több felszólalás hangzott el. A szónokok hangoztatták, hogy az agrárszövetkezetek nehéz helyzetben vannak, megsegítésükre kormánysegély szükséges.

Az előterjesztett jelentésből kitént, hogy a szövetségnek a múlt év végén 161 szövetkezet volt a tagja.

Közölte a jelentés, hogy az állam eddig összesen 26 millió 660.000 dinárt bocsátott a bácskai és szerémi telepek lé-

tesítésére, ebből a pénzből 7156 házat építettek, vagyis minden telepes család 3725 dinár segélyt kapott.

A jelentés elfogadása után előterjesztették a határozati javaslatot, amelyet szintén egyhangulag elfogadtak. A határozatban kérik az illetékeseket, hogy az agrárreformot fejezzék be, vagyis az agrárterületet irassák a telepes nevére. Kéri a kormányt, hogy

a telepeken eszközölgjön újabb befektetéseket,

különösen új házak építését tegye lehetővé.

V. BÜRCSÜK ERZSÉBET
vajdasági író

ESZTER

c. új regénye július 1-én jelenik meg.
Ara 25 din. Megrendelhető a szerzőnél (Szécsány)

ő azonnal a derekára övezett.

Amikor átvették minden holmijukat, egy sötét alak lépett a helyiség háttéréből a lámpa fénykörébe s egy ismerős hang szólalt meg:

— Szerencsés jó estét, nagy jó uram, nagyasszonyom!

— Nini, Miska, csodálkoztak Apagyieék.

A legény rájuk vigyorgott s az ajkára tette az ujját.

— Hát Isten áldja, — bucsuzott el Apagyí a porkolábtól.

Amint kiértek a börtönből a szabadba, Apagyí odaépett Miskához és se szó, se beszéd, megölelte:

— Aztán majd el fogod beszélni, micsoda büvszerrel nyitottad ki a tömlőcajtót, — mondotta melegen.

— Arra ráérünk majd később, most azon igyekezzünk, hogy minél hamarabb kereket oldhassunk! — felelte Miska.

Ahogy ott álltak a bástya mellett, egy beszögellés előtt, mintha a homályban megmozdult volna valami.

Miska kikapta az egyik határőr övéből a buzogányt s hatalmasan odasújtott vele a sötétbe, hogy csak úgy nyekkent.

— Jaj! — bödült föl ott egy fájdalomordítás, aztán tompa zuhanás hangzott, mintha nehéz test vágódott volna a földre.

— Beste lelkei, vagytok-e még többen is? — ordította Miska s végigrohant egy darabon a bástya mellett.

Sötét árnyak szakadtak le a fal fekete felületéről s eszeveszett rohanás, lábdobogás hallatszott.

Apagyí ámulva nézte, mit mivel Miska, de ismerte már arról az oldaláról, hogy minden tettének meg van a maga oka-foka.

Gondolta, majd megmagyarázza ezt a vak vagdalkozást ő maga.

S már jött is nevéve.

— A pozsonyi semmiháziak közül leskelődött itt egynehány, nagy jó uram, Mallóry báró bérencei. Sajnálom, hogy csak egyet üthettem kupán közülük.

Belerugott a földön heverő alakba, de az meg se mukkant.

— Azt hiszem, éppen elég volt a nyavalyásnak! — vélte nagy elégyűlten a legény. — Egyiknek-másiknak olyan vékony a koponyája, hogy mindjárt beszakad, ha egy kicsit odaszó nekik az ember. Mehetünk, édes gazduram!

Tovább indultak s azonközben Miska újra megszólalt:

— Bárcsak élénk hozná a jószerencse a gazdájukat is. Annak is tartozunk a mai komizságért egy legyintéssel!

De már ekkor a szeglet mögül nagy vágatva egy kis lovascsapat robogott el, nagy üvöltözve, maga előtt hajtva az imént kereket oldott bérenceket s egyenest Apagyiekra törve.

— Ahá, itt a lovag ur maga — ordította Miska. — Kard ki kard, atyámfiail!

A székelyek egyszeriben fegyverre kaptak; ki kardot rántott, ki három-négyméteres kelevézét dőfte előre.

Apagyí kirántott karddal Johanna elé állt, hogy védelmezze.

Miska pár ugrással előre szökött s mikor már csak néhány lépésnyire volt a lovagtól, meglöbálta a buzogányt a feje fölött s egyenest a lovag fejének repítette.

A szeges buzogány a boldogabb végével egyenest Mallóry koponyájának szállt s olyat csattant rajta, mint az üllőn az öreg kalapács.

A bíboros testőrpáncsnoka, aki előbb még csataordítást hallatott, se szó, se beszéd, lefordult lováról a nyavalyás. Páncélos teste nagyot zörrent a földön, aztán mozdulatlan maradt.

Eddigre a székelyek is nekikeseltek hosszú dzsidákkal a többieknek, akik így csak messziről vagdálhattak feléjük, egyet-kettőt le is döntöttek a nyeregből.

Erre, meg a vezér elesének látára a még épkézláb haramiák menekülésre gondoltak, de már késő volt, a székelyek közrekapták őket s leráncigálták a nyeregből.

— Főbe kelj kólintani valamennyit, — kiáltotta Miska, — hogy föl ne lármazhassák a várőrséget. Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon.

Ő maga is sorra próbálgatta a koponyacsontjuk vastagságát a buzogánnyal, amelyet fölkapott a földről, a góbék is buzgón segítettek neki: pár pillanat alatt ott feküdt valamennyi eszméletlenül, elalélt gazdája körül. Miért igyekezett a börtönépület felé a báró

cében a kései időben? Kémkedni akart csupán, vagy abban fáradt, hogy Johannát kiszabadítsa, elrabolja? Erre csak ő tudott volna válaszolni.

A góbéknak persze gondjuk volt rá, hogy lefogják a megriadt paripákat.

— A lovakkal mi lesz, parancsnok ur? — kérdezte egyikük Miskát.

— Azokat a hadijog alapján elszakmányoljuk, — döntötte el a kérdést Miska. — Ugy látom, mindenikünknek jut belőlük.

Nyeregbe szöktek mind s most már lóháton siettek a Macskásyház felé.

A Macskásyházban minden rendben volt. A szekerek, a nyergelt lovak ott állottak a ház előtt.

Miska a fegyveres góbékkal lekereste Leffelholtzot és tisztjeit a cinterembe, ahol előbb a székelyek vacsoráztak s udvariasan elköszönve tőlük, rájuk zárta a ropant vasajtót!

— Reggel négy órakor ki fogja nyitni a kulcsár! — kiáltotta még be az ajtónyílásból.

A muskétásokat is talpraállította, akik dühöngve szedték újra magukra a holmijukat.

— Indulunk, vitéz urak; kint várnak a szekerek, — kiáltotta nagy vidáman. — Jót fog tenni mindannyiunknak egy kis friss levegő.

(Folytatjuk)

BEOGRÁDI ÉRTEKTÖZSDE

Devizák: (kinlátat — kereslet dinárokban) + 28.5% prim.

Julius 3.

London (egy font) 209.25—206.05, Páris (100 frank) 118.62—116.32, Newyork (100 dollár) 4444.25—4389.25, Genf (100 svájci frank) 1005—995, Milánó (100 líra) 235.05—231.95, Prága (100 csk) 151.25—149.75, magánkliring 151.70—149.30, Amszterdam (100 holl. frt.) 2374.50—2336.50, Berlin (100 márka) 1788.13—1770.37, Brüsszel (100 belga fr.) 760—748, Szaloniki (100 drachma) 31.35—30.65, Varsó (100 zloti) 339.18—320.82, London magánkliring 259.60—256.40, Berlin magánkliring 1440—1420. — **Al-lampapirok:** 7 százalékos Hip. bank kötvény 101.50—100.50, 8 százalékos külföldi kölcsön 100, 7 százalékos külföldi kölcsön 92—91.50, 2 és fél százalékos Ratna Steta 463.50—462.75, kötés 495—462.50, 6 százalékos béglük 87—86.50, kötés 87, 6 százalékos dal-mát agrár 80.50—79.50, kötés 79.50. — **Részvények:** Narodna Banka 7450—7350, kötés 7400 Agrarna Banka 212.

NOVISZÁDI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, 78-79 kilós, 2 százalékos bácskai, Noviszád környéki 153—155, bácskai, Szombor környéki 152—154, középbácskai 153—155, 80 kilós, 2 százalékos, felsőbácskai 153—155, Tisza I, uszály 156—157, 79-80 kilós, 2 százalékos bégei uszály 155—156, tiszai csatorna uszály 155—156, felsőbánáti 152—154, 78-79 kilós, 2 százalékos, délbánáti vrsaci paritásban 152—154, 78-79 kilós 2 százalékos szerémi 153—155, szlovóniai 154—156. **Rozs,** 72 kilós, 2 százalékos 136—132.50 **Árpa,** 64-65 kilós bácskai és szerémi 140—142.50. — **Zab** 144—146 **Tengeri,** bácskai 124—125, bánáti 121—122 vrsaci paritásban 123—124, indiai paritásban 124—125 **Buzaliszt,** bácskai és bánáti nullás gg és g 235—245, kettős 215—225, ötös 185—205, hatos 175—185, hetes 150—160, nyolcas 117.50—122.50, szerémi és szlovóniai állomásról nullás gg és g 220—240, kettős 210—220, ötös 190—200, hatos 170—180, hetes 170—180, nyolcas 117.50—122.50. **Buzakorpa,** jutazsákokban bácskai 108—110, szerémi 104—106, bánáti 100—102. **Fehérbab,** bácskai 2 százalékos zsák nélkül 295—300. **Sertészszir** 25 kilós kannákban bruttó nettóért 13.80—14.00. Irányzat: tartott. Forgalom: közepes.

SZOMBORI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 152—154, középbácskai, Noviszád környéki 152—154, szerémi k. d. 152—154, szlovóniai k. d. 153—155, felsőbácskai 152—154, délbánáti 151—153, felsőbánáti 151—153, Tisza, bácskai uszályból 154—156, Tisza, bánáti uszályból 154—156, dunai hajórakomány, bácskai és bánáti 154—156, csatornai hajórakomány 153—155, begai hajórakomány 153—155 **Rozs,** bácskai vasut 135—137.50 **Zab,** bácskai vasut 144—146, szerémi 144—146. **Árpa,** bácskai 63-64 kgos 147.50—150, **Tengeri,** bácskai vasut prompt 122—124 **Bab,** szokvány 205-300. **Buzaliszt,** nullás gg és g 235—245 kettős 215—225, ötös 195—205, hatos 175—185, hetes 150—160, nyolcas 115—120 **Korpa,** bácskai 108—110, szerémi 104—106. **Sertészszir,** új nagyhorodokban 14—15, új középhorodokban 14—15, új kishorodokban 14—15, kanában bruttó nettóért 13.50—14.50. **Fás-töltzalonna** 14—15, sózott szalonnapofa és hasalja nélkül 13—14. Irányzat: szilárd. Forgalom: 83.5 vagon.

SPORT

Az upesti evezősnyolcas győzött Beogradban

A magyar négyes második lett

A Beograd melletti Csukaricán vasárnap evezősversenyt rendeztek Beograd bajnokságáért. A versenynek egynehány száma nemzetközi jellegű volt s azokban az upesti nyolcas, az upesti négyes és a Pannonia négyese is indult szép sikerrel. A nyolcas megnyerte a nap legfontosabb versenyét, a két négyes pedig a második helyen végzett, de csak az egyik eredmény végleges, mert a másikat megsemmisítették.

Az érdekesebb számok eredményei a következők voltak:

Kormányos négyes: 1. HVK Szplit, 7 perc 9 mp, 2. Ujpest 7 perc 11 mp.

3. Danubiusz 4. Guszár (Szplit), 5. Bob (Beograd)

Kormányos nélküli négyes: 1. Guszár (Zagreb) 7 perc 1.1 mp, 2. Pannonia (Budapest) 7 perc 1.8 mp, 3. Guszár (Szplit), 4. Bob (Beograd). Ezt a versenyszámot a Pannonia és a szpliti Guszár óvására megsemmisítették.

Nyolcvezős: 1. Ujpest 7 perc 3 mp, 2. HVK Szplit 7 perc 3.3 mp, 3. VK Beograd, 4. Bob Beograd. A rajt csak a második kísérletnél sikerült. Az Ujpest mindjárt az élre szökik s erős küzdelem után evezőcsapással nyer a szpliti HVK ellen. Ezzel a győzelmével az Ujpest nyerte el a testnevelési minisztérium díját.

OLASZORSZÁG—MAGYARORSZÁG

98 81

Torinóban az olasz—magyar atlétikai vádial második napján a magyar gárda remekül küzdött, de már nem tudta behozni elsőnap negy hátrányát, már csak azért sem, mert az olasz rendezőség és versenybírótság mindent megtett a hazai csapat győzelmére érdekében. Ezt a győzelmet 1934 arányban meg is szerezték az olaszok.

A második nap részletes eredményei:

Magasugrás: 1. Cserna 185 cm, 2. Compagner, 3. Doradoni, 4. Gyurica. **110 m gátfutás:** 1. Oberweger 15.4 mp, 2. Szabó, 3. Csányi.

100 m síkfutás: 1. Mariani 10.6 mp, 2. Gorelli, 3. Sir dr, 4. Nagy.

Súlylökés: 1. Profeti 15.37 olasz rekord, 2. Németh, 3. Darányi, 4. Biancani.

800 m síkfutás: 1. Lanzi 1 perc 49.9 mp, 2. Aradi, 3. Harsányi, 4. Donnini.

1500 m síkfutás: 1. Szabó Miklós 3 perc 53.6 mp, 2. Iglói, 3. Mastroeni, 4. Vitale.

400 m gátfutás: 1. Polgár 55.4 mp, 2. Rüssó, 3. Görköl, 4. Gennero.

10.000 m síkfutás: 1. Csaplár 31 perc 13.6 mp, 2. Beviacqua, 3. Szilágyi, 4. Lippi.

4x100 m váltófutás: 1. Olaszország 46.6 mp, 2. Magyarország 41.7 mp. Az olaszokat szabálytalan váltás miatt törölni kellett volna de az olasz versenybírósnak nem volt szíve hozzá.

»BIZTOSAN ÉS MEGÉRDEMELTEN GYŐZÖTT A FERENCVÁROS«

Tegnap számunkban részletesen írtunk a Ferencváros prágai bravúráról, amellyel 2:0-ra legyőzte s ezzel kiverte a KK-ból a Spárta félelmetes hírű csapatát.

A Spárta—Ferencváros mérkőzés végignézték a Prágában tartózkodó BSK játékosai is és egyikük: Glisovics válogatott jobbszélső, a Vremének küldött tudósításában többek közt ezeket írja:

»A mérkőzés nagy csalódást szerzett a 30 000 főnyi prágai közönségnek, amely a Spárta győzelmét vár-

ta. Fordítva történt: a budapesti vendégcsapat biztos és megérdemelt győzelmet aratott. A Ferencváros a mérkőzés mindkét felidejében jobban játszott s győzelme nem volt kétséges. A Spárta is jó volt, de csak a mezőnyben. A magyarok kitűnő, modern és hasznos futball mutattak be, egyszerű taktikával. Legjobbjaik Sárosi III, Kiszely és Gyetvai voltak.«

SAKK-HIREK

A noviszádi Grafikusok sakkzói 5^{1/2}—2^{1/2} arányban legyőzték a beogradji Grafikusokat. Vasárnap Beogradban játszottak a noviszádi nyomdászok sakkmérkőzést beogradji kollégáikkal. A küzdelem — nagy meglepetésre — a noviszádiak 5^{1/2}—2^{1/2} arányu megérdemelt győzelmével végződött. A játék szép és értékes vándorserlegért folyt. Részletes eredmények: Reiter (N.) győzött Schwáb ellen, Buljovcsics (N.) Virág ellen, Kovács (N.) Gyorgyevics A. ellen, Györfi (N.) Breiner ellen, Katyanszki (N.) Jakovljevic ellen, Dimitrijevic (N.) vesztett Dimitrijevic ellen, Wollberger (N.) Gyorgyevics Sz. ellen, a Dürbeck (N.)—Kuszturics játszma remi lett.

Futball-eredmények

Petrovac: Szlovácski—Cement SK 4:2 (2:1) selejtező mérkőzés játékvezető Popovics Csátó. A revánsmérkőzés vasárnap lesz Beocsinban.

Borovo: Fata SK—Krajisnik 3:0 (2:0), ligaminősítő mérkőzés játékvezető Mika Popovics Góllövők: Nikolics (2) és Popovics.

Noviszád: Rapid ifjusági—Pékek 5:1 (3:0). A Rapid szép játékkal könnyen győzött. Góljait Zoll (3) és Ferber (2) lökték a Pékek Haudek révén tizenegyesből szepítették az eredményen.

Zagreb: Zagreb—Szplit 7:1 (2:0), városközi mérkőzés.

Reval: Németország—Észtország 2:0 (1:0), 10.000 néző, játékvető Jürgens (Lettország). A német válogatott tehát északi parttyáján Dánia, Norvégia és Észtország ellen 3 győzelmet aratott 8 0 összesített gólaránnyal.

Szarajevó: Szlavia (Oszijek)—SzASK 3:2 (0:1), barátságos.

Szobotica: Radnicski — Jedinstvo (Krsztur) 4:1 (2:1), barátságos.

Crvenka: Crvenka SC—Dulcsiz 4:1 (1:0). Vidéki Kupa-mérkőzés, játékvető Feiss.

Sztáribecse: Szlavia — Jugoszlóven 1:0 (1:0). Vidéki Kupa-mérkőzés.

Velika Kikinda: Vojvodina (Petrovgrad)—Koszovó 4:2 (2:0), selejtező mérkőzés az első osztályba jutásért.

Bukarest: Rapid—Venusz, 2:0 (1:0), román kupa, középdöntő. A Rapid csapatában Siposs, a zagrebi Gragyanzski volt szélsője igen jól mutatkozott be.

Rövid sport hírek

A JNSz elnöke, dr. Andrejevics Mihajlo Zagrebba utazott, hogy a Hrvatszka Szportszka Szloga vezetőivel tárgyaljon.

Max Schmeling Stuttgartban 50.000 néző előtt könnyű győzelmet aratott Heuser felett. Schmeling mindjárt az első percben kiütötte ellenfelét.

Beogradban, a kiállítás csarnokban nagyszabású ökölvívó versenyt rendeztek, amelynek 2500 nézője volt. A versenyen indult a budapesti Körösi is, aki azonban Virág ellen a harmadik menetben feladta a küzdelmet.

A jugoszláv derbit, amelyet vasárnap futottak Beogradban, a Sumadijastálló Mon Trésor nevű lova nyerte meg. A győztes lovat Schejbal magyar bajnok-zsoké lovagolta, akit egyenesen erre a versenyre hozattak le Bucapestről.

A Hungária ezen a héten három mérkőzést játszik Norvégiában, mégpedig Motola, Norrköppig és Borlaenge városokban.

A magyar vízipólóbajnokság rangadó mérkőzését az UTE 4:0 (1:0) arányban nyerte meg a MAC ellen.

Grünában a magyar válogatott evezősnyolcas váltakozó sikerrel szerepelt. Az első napon a magyar nyolcas a negyedik helyen végzett, de a második napon győzött.

A Szerbbráni SK vezetősége annak közlését kéri, hogy mult vasárnap, a maliogyosi Bela Zvezda elleni bajnoki mérkőzésen egy alkalomkor sem került sor fegyverhasználatra, mert a rend fenntartásán 10 rendőr ügyelt 2 őrmesterrel és 10 igazgatósági taggal.

VASÁRNAP EGYETLEN FUTBALL-MÉRKŐZÉS SEM VOLT NOVISZÁDON

Csoda e szünet, vagy tán inkább érdem. De azt az egyet semmiképp sem értem. Hogy akik lesik mint legyet a pók. Hogyan bírták ki ezt a szurkolók?

FANYAR TÓBIÁS

KÜLFÖLDI TÖZSDEZÁRLATOK

Zürich. Páris 11.74 háromnegyed, London 20.76 háromnegyed, Newyork 443.68 Brüsszel 75.40, Milánó 23.35, Amszterdam 235.50, Berlin 177.925, Prága 15.05, Varsó 83.50, Bukarest 3.25.

Írókészlet

minden kereskedő, iparos, magánzó részére

csak 195.-dinár

- 500 darab kék kereskedelmi boríték tetszés szerinti nyomással;
- 250 iv bankpost papír tetszés szerinti nyomással;
- 250 iv kislaku (3° alaku tetszés szerinti nyomással);
- 100 darab levelezőlap tetszés szerinti nyomással;
- 3 darab iron;
- 1 ironhegyező;
- 5 iv másoló indigó papír;
- 50 iv másolópapír;
- 1 tollgumi;
- 1 tollszár;
- 6 darab vegyes toll;
- 1 iratesomó a posta eltevésére.

Az összes fentnevezett áru elsőrendű minőségű. Kérjen mintákat!

T. T. **R. BAJ, Zagreb**

Droškovičeva ul. broj 16

Civassa el hollagi hirdetésünket!

Első segély

Nem áll mindenkinek módjában az első segélynyújtás ismereteinek elsajátítása, mert az ily tárgy tanfolyamok aránylag igen kevés ember számára hozzáférhetők. Pedig közérdekű volna ha az ily irányú ismeretek minél szélesebb körben elterjednének.

Ezt a célt igyekszik szolgálni az alábbi közleményünk:

Orrvérzés

Esetén a vérző orrnyílást vattával erősen kitömjük s a beteget nyugodt ülő helyzetbe hozva fejét hátrahajlítottjuk. A vérzés ilyen körülmények között pár perc alatt eláll. A vattát fél—egy óra múltán óvatosan eltávolítjuk.

A vágott és szurt sebek

gyanacsak gyakran képezik az elsősegélynyújtás tárgyát. A sérült végtagot vagy vérző helyet szivfeletti magasságba helyezve, gyengén kinyomjuk s pár percig magasan tartva megvárjuk míg a vérzés megszűnik. Ezután a sebet és környékét jódinturával bekentjük s sztyergazéval lazán bekötjük hogy a levegő járhassa. Makacsabb vérzés esetén a gázt a sebre szorítva u. n. nyomókötetést alkalmazunk. Utóeres vérzésnél, melyet könnyen felismerhetünk arról, hogy a vér sugárban tör elő, erős leszorítást alkalmazunk. A szorítókötetést csak combra vagy felsőkarra tehetjük. A leszorítás tartama, fél óránál hosszabb nem lehet, mert 1—2 óra alatt a lekötött végtag elhalhat. Minden vérzésnél fontos, hogy a beteg teljes nyugalomban legyen. A vérárvadást elítávolítani nem szabad. Később is ügyelni kell, hogy a seb a beszenyveződéstől védve legyen.

Vizzel mosni nem szabad.

Legfeljebb környékét tisztíthatjuk le benzines vattával, az utca porával vagy földdel szennyezett sebet alapos kitisztítás után lejódózzuk. Ezenfelül multhatatlanul szükséges, a merevgörös veszélyét egy tetanus injekcióval elhárítani.

Rovarsípést szappannal vagy szel mátkaszesszel (ammoniak) dörzsöljük be.

Győződjön meg róla, hogy rádióját szakszerűen javítja, olcsón újá varázsolja a

Central Radio Laboratoriuma

Subotica, Aleksandrova 4 — tel. 435

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hetköznapi, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapl lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetés adó a hirdetőfelet terheli.

Kerékpárok

Szenes vaskereskedésben

3 csepp

„Növényharmat“

űdít, frissít, hűsít! Hőség idején, bányagadtságnál, kimerültségnél utazásnál sportnál homlokra dörzsölve varázslatosan hat! Kockacukron vagy vízzel véve szomját olt jó közérzetet biztosít. Ez az ezerjő házi szer csak zöld üvegekben valódi. Ára 12 dinár. Kapható patikákban és jobb üzletekben.

190

ALLAST KERES

7 GIMNÁZIUMOT végzett ifjú keres gyakornoki állást, irodait vagy külsőt. Beszél három nyelven. Címeket a kiadóhivatalba kér. 4655

GYERMEKTELEN házaspár, az ember szobainasnak az asszony szakácsnőnek ajánlkozik, egy helyre. Cím a kiadóban. 4670

Teniszrakettek

Teniszlabdák

Künzel és Blasenjer

hurok

Szakszerű rakettjavítás

Bata V. Sin Subotica

Polich és Varga

EKEGYÁR KULA

Mindenféle gyártmányu egyes és többes ekek javítását felölősséggel vállalja

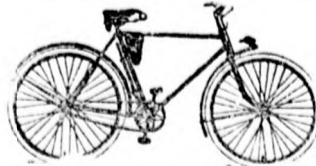

Kerékpárt

Noviszádon legjobban nálam vásárolhat:

„JUNG“ Szaszedzsky, Noviszád

Satarikova 9. Telefon 32-69 — Nagy valsztek mindenféle gyártmányokban! 10.000 dináros balesetbiztosítás

ELADÓ

ELADÓ elköltözés miatt komplett fürdőszoba és egy komplett hálószoba, komplett rőfősüzletti berendezés varrodának alkalmas nagy tükrök, kézi tűzfeszkendő, takarék-tűzhely „WILLIS“ csukott autó teljesen új gumikkal Cím a kiadóban. 4725

KIADÓ

KÉT SZOBA, lakható előszoba, konyha, fürdőszobás lakás kiadó. Noviszád, Vojvoda Knizsanina u. 26. 4439

GARZONLAKÁS fürdőszobával, előszobával és éléskamrával kiadó Arszte Teodorovicsa 23 Noviszád. Érdeklődni a házmesternél. 4459

ÜRFS SZUTERÉN szoba uccai bejárattal kiadó. Noviszád, Polita Desancsicsa u. 2, szemben az ötszínű báni épülettel. 4724

KERESLET

FIATAL tisztviselő, perfekt szerb német, azonnalra felvétetik. Vadász Béla Noviszád, Vilsonov trg. 8. 4696

MODELLASZTALOST, önállót keresünk azonnali belépésre. Novosadska Livnica, Kostić i Dajč, Noviszád. 4721

LENY MUNKASLANYT felvesz Holicsér csillárüzem. Noviszád, Ustlavszka 29. 4722

16—17 ÉVES biciklivel rendelkező fiút kiségitésre újság kihirdásra keresek. Jelentkezni: Cirila i Metoda 36, Noviszád. 4723

KIFUTOFIUT 13 éven alulit, jó nevelést, szolidat aki később inas lehet, felvesz Audion, Ilija Ognjenovics 10. 4728

FODRÁSNÖT, jó vasondolót felvesz Grizer fodrász, Kralja Petra II. 74. 4726

BICIKLIVEL rendelkező kifutó felvétetik. Villi János, Noviszád, Kralja Petra II. 60. 4727

TAKARITONŐ jó bizonyítvánnyal felvétetik. Schön-trafik, Noviszád, Kr. Petra II. 4. 4729

KÜLÖNFELE

Koloniál-Delicatése HELMER, Kralja Petra II. 34. MÉRSEKELT ÁRAK, gyors és pontos kiszolgálás. 4638

URANIA MOZI, Noviszád

(Leszállított nyári helyátrak)

Ma 7-15 és 9-15 órákor

Nyilvánosság k zárva

Főszereplők: Olga Čehova, Perthold Ebbecke, Sabina Peters és Szvetiszlav etrovics

Dr. Filipon crme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apo-teka Kuchler, Vrsac. 2474

2500.— dinár befektetéssel havi 1000 dinárt kereshet. Levelezés horvátul. „ANOS“ Maribor, Orožnova ul. 6. 4742

ÉTREZZEN a Velika Gradjanszka Menzában Izletes tápláló, változatos étlap, olcsó abonoment. Laze Telecs. koga 9. 3661

AUTOK! Új és használt, de nagyon jó karban levő különféle márkájú luksusz és teherautókban, autógumikban, felszerelésben és alkatrészekben állendő nagy raktár. Olcsó árak, előnyös fizetés feltételek. Képviseletek: Fiat, DKW, Wanderer, Audi és Horch. — August KUTALEK, Noviszád, Kralja Petra II. 84. Telefon 31-06.

Szerencsés péntek!

Maradékok minden pénteken féláron BRACA NASTAŠIĆ rőfös üzleteiben Sztáribecsej, Szrbobrán, Noviszád Kr Alekszandra 24. 3951

Vrbaški rőfös

a jól és olcsón öltözködni szerető hölgyek üzlete. Kr Alekszandra 9. 4078

SPREMAJU SE učenici-ce na popravni ispit u grupi i zasebno. Predavanje počće 15 jula 1939. Javiti se rastavniku, Noviad Radnička 15 I. 4669

Trappista sajtoj

5 kg-os csomagokban utánvét mellett frankó 15.— dinár kilónként szállít Bambach Rudolf tejsarnoka, Szrpszka-Crnja, Dunavszka banovina. 4440

BŐR, gummi és teveszörzsj, MINDENFÉLE gépolaj és MŰSZAKI cikkek kaphatók SENES vasüzletekben. 225

SZEPLŐT, pattanást hámlást, orrvörösdést és más arcistisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szaküzletben kapható Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 750 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár, Szubotica.

„Orthopäd“ cipőket

minden fájóslábra, a legújabb módszerek szerint garanciával készít

Gál István, Szubotica Žrnjnski tér 2

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50. Telefon: 21—37, éjjel 20—58. Felelős kiadó: Andréo Dezzó. I. Helyettes kiadó: Blažek Ferenc. Pretpista — Előfizetés: Egy óra 28.— dinár (kihordó útján 30 din.) Három óra 80.— dinár (kihordó útján 86 din.) Félévre 160.— dinár (kihordó útján 172 din.) I. Helyettes kiadó: Mezejenk napon'a Post.čekovi račun — Postacsekkszám: Zagreb, 46.692